

naša luč

1991
maj
5

iz naših korenin

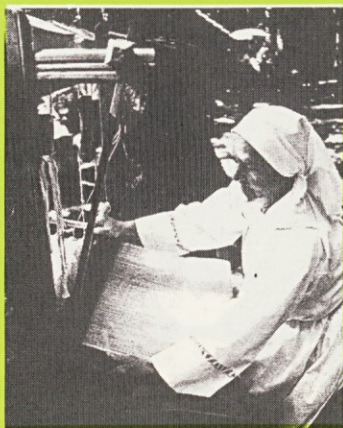
tkalci

*Terice pogače, potice jedo,
lanovi Slovencem cekine neso.
Valentin Vodnik*

*... ni gospodinja strah mrazov,
zakaj nje družina
dvojno obleko ima,
in čuješ na tnalu
trlice? In osnutek
na statvah čaka že votka.
Oton Župančič*

● Vse do druge polovice preteklega stoletja je bilo domače **lane-no in konopeno platno ter sukno** na Slovenskem edino blago za izdelovanje obleke in perila. Platno in sukno so tkali na statvah iz lane-ne, konopnene in volnene preje. Pridelovanje in predelovanje lanu in konoplje se je najdlje ohranilo v Beli krajini in v Prekmurju.

● Pridelovanje lanu, njegova priprava za prejo in nato za tkanje

je bilo predvsem delo žena in deklet. Poleg izdelovanja platna je bilo dokaj razširjeno tudi **suknarstvo**. Še posebno razvito je bilo v alpskem območju, kar je zaradi ovčereje v teh krajih povsem razumljivo. V drugih, zlasti ravninskih predelih je bilo razvito pridelovanje lanu in tkanje lanenega platna.

● Posebno teritev lanu in tudi tkanje je pomenilo neke vrste **praznik**. Zato so ob teh priložnostih marsikje pojedli in zlasti popili več, kot je bila vrednost celotnega pridelka.

● Zemljo za sejanje lanu so pognojili in preorali že jeseni. Ko je **lan** dozorel, so ga izruvali. Potem so s posebnimi glavniki „riflji“ ali „gradešami“ ločili lanove glavice od stebel. Nato so stebela namakali in jih sušili, da je zunanja skorja odstopila od stebela in se je razmehčalo lepilo med vlakni. Lanena stebela so pokladali v sušilnice ali sušilne jame, kjer so postala zaradi velike vročine krhka.

● Posušeni lan so ženske trle **na trlicah**, da so se vlakna ločila od stebela. Na trlici so se stebela zlomila in so odpadla, tericam pa so ostajala v roki le vlakna za predivo. Vlakna so razčesavale in čistile, nato pa so jih povezovala v kite ali povesma. Od čiščenja prediva na grebenih je bilo odvisno, kakšno vrsto platna bodo pozneje lahko stkali. Pri tem je bilo treba predivo tudi spresti na kolovratu in ga pripraviti za tkanje.

● Podobno kot teritev je bil pomemben dogodek ob jesenskih in zimskih večerih tudi **preja**. Predice so se zbiral v nekaterih hišah, med prejo so se pogovarjale, prepevale, večkrat so jih obiskali tudi moške in fantje. Preje so se sprevrle tudi v zabavo.

*Predejo, predejo mlada dekleta
z drobnimi prstki nitke tenké,
nitka od srca do srca se spleta,
v mrežo zapredeno mi je srce.*

Oton Župančič

● **Tkalstvo** spada med najstarejše obrti na Slovenskem. Nekate-

ra območja Slovenije so se razvila v prava tkalska središča. Tkalstva so se v največji meri oprijeli kajtarji in bajtarji, ki so si pač iskali zaslužek v tem, ker niso imeli veliko zemlje. Volno in lan so jim nosili v tkanje na domove, nekateri pa so hodili „na štero“, to je tkat od hiše do hiše.

● Največje **tkalsko središče** na Kranjskem je bila Škofja Loka s širošo okolico. Skoraj pri vsaki hiši so imeli statve. Tkali so tako moški kot ženske. Tkalstvo je bilo najbolj razvito v 18. stoletju. Škofjeloško platno so prodajali tudi v Italiji in v tujih alpskih deželah. V obmorskih krajih so ga cenili za izdelovanje jader. Pomembna tkalska središča so bila še Prekmurje, Pohorje, Koroška, Dolenjska in osrednja Štajerska.

● Platno so tkali **na statvah**, v Prekmurju in v Beli krajini imenovanih „krosne“. Poleg v krosnah ali statvah so tkali tudi s pomočjo deščice, v Beli krajini „brdca, brda“, na Gorenjskem „greblje“. Z njo so ženske tkale trakove.

● Na statvah so tkali **različne vrste platna**. Zlasti veliko so tkali „cvilih“ — rdeče ali modro obarvano platno iz najfinejše preje. Preja za tkanje „hodnega“ platna je bila bolj groba. To platno so uporabljali za izdelovanje rjuh, prtov, predpasnikov, vreč in brisač. Še bolj grobo je bilo „špikovo“ platno, iz katerega so izdelovali krila in hlače.

● Vzporedno s tkanjem lanu je treba omeniti suknarstvo — tkanje sukna iz volnene preje. Močno suknersko središče je bilo na Gorenjskem, med drugim tudi zaradi razvite ovčereje. Zlasti je cvetelo v vaseh okoli Bleda. Ker je bilo sukno neenakomerno debelo in gosto, ga je bilo treba zvaljati. To so opravljali v valkalnicah: sukno so zložili v korito ob mlinu in težka kladiva so tolkla po njem.

po Janez Bogataj: **DOMAČE
OBRTI NA SLOVENSKEM**

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Slovenska pokrajina
— Mirko Kambič

JLA se računi niso izšli

Dogajanje v Jugoslaviji je bilo zadnji mesec še najbolj podobno lomastenju slona po trgovini s porcelanom, s tem pa igri za ljudi z dobrimi živci. Nekajkrat je bilo na tem, da bo „naredila red“ vojska. Vendar je vselej zmagala pamet oziroma strah pred mednarodnimi grožnjami, da bodo denarne pipe zaprli, če pride v Jugoslaviji do izrednega stanja.

V zakulisju so se igrali z usodo jugoslovanskih narodov trije igralci: vojska, Srbija in partija (vojaška in srbska). Vojakom je šlo za ljubi kruhek, po možnosti čim bolj bel, ki je mogoč samo v skupni Jugoslaviji, v kateri dajejo denar zanj vse republike. Srbija bi rada ohranila prevlado nad ostalimi narodi. Partija je pa itak pripravljena sklepati kravje kupčije z vsakomer, ki ji zagotavlja oblast. Ker si nobeden od treh partnerjev ni hotel zaigrati dobrega imena v svetu, kolikor ga sploh še imajo, so želeli izvesti udar na zakonit način. A računi se jim, hvala Bogu, niso izšli.

Najprej je hotel predsednik državnega predsedstva Jovič izročiti državo v upravo vojski, pa ni pri tem našel soglasja v predsedstvu. Potem je odstopil, da bi ustvaril zmedo, pa je podpredsednik Hrvat Mesić sklical predsedstvo in vzpostavil red. Dalje je zagrozil Milošević, da predsedstva več ne prizna, a se je tudi ta grožnja izkazala za mačji kašelj. Končno je vojska po večdnevnem zagonetnem molku povedala, da bo ona reševala Jugoslavijo, kar pa vsaj nekatere republike odklanjajo kot nezakonito početje.

Državno predsedstvo je z vso to igro svoj ugled zaigralo. Tudi enotnost v vojski je le še spomin. Sedaj se bodo o tem, kako se bodo republike razšle, menili njihovi predsedniki. V to kislno jabolko je moral ugrizniti celo Milošević — začela se mu je namreč upirati celotna Srbija.

Naj si druge republike izberejo kakršno koli pot, Slovenija je odločena, da gre v neodvisnost in samostojnost. In to čimprej.

Izdajatelj in lastnik: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Založnik: Mohorjeva družba v Celovcu.

Odgovorni urednik: Jože Drolic, Parkgatan 14, 41138 Göteborg.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA
(v valuti zadevne dežele):
Avstrija . . . . . 170 šil.
Anglija . . . . . 8,50 fun.

Belgija . . . . . 550 fran.
Francija . . . . . 80 fran.
Italija . . . . . 18.000 lir
Nizozemska . . . . . 26 gld.
Nemčija . . . . . 25 mark
Švica . . . . . 23 franc.
Švedska . . . . . 80 kron
Avstralija . . . . . 14 dol.
Kanada . . . . . 17 dol.
ZDA . . . . . 13,50 dol.

Razlika v cenah je zaradi neenake poštne in v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava NAŠE LUCI.

PRINTED IN AUSTRIA.

pismo iz don Kamilovega mlina

delo, delo!

Kar ne morem mimo tega naslova . . . 1. maj, praznik dela, je vse preveč poudarjen in začrtan v naših dušah in našem spominu. Saj je bil ta praznik zadnja desetletja doma v

resnici nadomestilo za veliko noč. Praznik dela, praznik proletarcev, ki so končno dobili svoj prav ter svojo moč in oblast.

Na zunaj je bilo res prikazovano, kot da je to praznik, dejansko pa niso ljudje 1. maja nikoli sprejeli za resnični praznik.

Danes tega sijaja ni več. Pa ne šele danes.

Pred sedmimi leti sem bil na dopustu v Dalmaciji, v Zadru. Z menoj so bili moji prijatelji, Nemci. Pričakovali so mogočen obhod, govore itd. Niso se mogli dosti načuditi, da je bilo mesto skoraj popolnoma prazno — nobenih proslav, nič govorov. V Nemčiji pa skušajo komunisti pripraviti 1. maj kot edinstveni dan delavcev.

Danes skoraj nihče več ne praznu-

je 1. maja kot praznik. Le sem in tja se zvrsti še kakšen govor, kjer skušajo posamezniki bičati krivice, ki se v tem času godijo delavcem. Udeležba na teh praznovanjih je skoraj enaka ničli. Le kako to, da ni 1. maj več praznik delavcev?

Če le malo zasledujemo poročila, lahko ugotovimo, da danes ni več boleče delavčevo vprašanje premalo plačano delo in izkoriščanje delavca ter njegovih pravic, marveč pomanjkanje delovnih mest. Z drugo besedo: brezposelnost. Pri vsem napredku ni sodobna družba rešila težave brezposelnosti. Vsak dan poročajo časopisi o stečajih raznih podjetij. Trenutno je to najbolj vroče v vzhodnem delu Nemčije. Pa tudi v Sloveniji.

Ljubljansko Delo praktično vsak dan bolj ali manj očitno dolži sedanjjo slovensko vlado, da je kriva toliko stečajev in s tem seveda brezposelnosti. Kako značilno je to zapisal dopisnik Dela v zvezi s težavami, ki jih ima mariborska Metalna: „Minister za delo Rejc nima časa priti v njihovo podjetje.“ Če tisto poročilo prebermo do konca, pa zremo, da je podjetje prišlo v težave zato, ker so zgubili naročilo iz Iraka, ne pa zato, ker ni prišel minister na obisk.

Seveda je kaj lahko napisati, da je vsega pomanjkanja in brezposelnosti kriva vlada, vendar tako preprosto to le ni. Saj celo tako mogočna denarna pomoč zahodnega dela Nemčije svoji vzhodni polovici ne more rešiti njenega vprašanja brezposelnosti. Kljub vsej podpori se brezposelnost v bivši partijsko vodeni državi veča. Podjetja ne poslujejo donosno, ker so zastarela, nesodobna in preobremenjena s prevelikim številom delavcev.

Druga stvar, ki povzroča te težave

— tako v vzhodnem delu Nemčije kot pri nas — pa je nestorilnost delavcev. Lahko bi to imenovali celo pomehkuženje. Delavci, ki pridejo od tam v tako imenovana sodobna zahodna podjetja, navadno ne zmorejo dnevnih osem delovnih ur, ker so bili vajeni kvečjemu treh ur dela, ostali čas se je porazgubil v čakanju na surovine ali popravilo okvar pri strojih.

Neka dobra, verna gospa mi je rekla: „*Ta slovenska vlada ni prav nič vredna. Prej sem opravila med delovnim časom vse zdravniške preglede, nakupe in obiske pri frizerju, zdaj pa ne morem nikamor. Pa še manjšo plačo imam. Pod ‚starimi‘ se mi je godilo boljše . . .*“

Nemalokrat je slišati „modrost“, da, kdor le hoče delati, delo dobi. To je le delno res, kolikor noče vsakdo prijeti za vsako delo, pa še do tega ima slehernik pravico. Po drugi strani pa gornja trditev ne drži. Med tako imenovanimi „brezdomci“ (berači, pohajači) je v Nemčiji kar 8 % visoko izobraženih ljudi. Zakaj? Vzroki so različni, zadolženi in nezadolženi: družinski spori, pijača, propad podjetja, nesreča . . . Mnogi od teh ljudi se vrtijo kakor v začaranem krogu: brez službe ne dobijo stanovanja, brez stanovanja pa ne službe. Znova začeti je zanje izredno težko.

„*Vesella sem se,*“ je pripovedovala mlada mati, „*da bom dobila službo na pošti, saj so iskali ljudi. Prijavila sem se. Vse je bilo že urejeno. Ko sem jim povedala, da imam nezakonskega otroka, se je vse končalo. ‚Ni mogoče,‘ so rekli. ‚Ko bi bili ločeni in brez otroka, ne bi bilo nobene zapreke, tako pa žal ne gre. Preveliko je tveganje, da boste v službo prihajali neredno.‘*“

Naše sodbe o brezposelnih so lahko zelo krivične in seveda zanje — boleče.

Delo je sestavni del človekovega življenja. Samo človek, ki si zna življenje tako urediti, da s svojim delom bogati sebe in druge, je zares zadovoljen in srečen.

Za kristjana je delo ne samo vprašanje poštene plače, ki mu jo bo dal delodajalec, ampak še prej

vprašanje poštenega dela, ki ga bo on, delavec, opravil. Saj razume delo kot sodelovanje s talenti, ki nam jih je Bog dal, da soustvarjamo in sooblikujemo obličje zemlje, kot nam naroča božja Ljubezen.

Praznik dela je dejansko praznik zahvale Bogu za sposobnost, da lahko z Njim sooblikujemo svet.

Vaš don Kamil

pridi k nam tvoje kraljestvo

Te besede so srčika očenaša. Središče, na katero so navezane vse prošnje. Še posebej tisti dve o kruhu in odpuščanju grehov.

Prošnja nas vabi k premišljanju.

Izaija

Kako bi bil videti svet, če bi mu gosподoval Bog?

Jezus je na to vprašanje odgovoril v nazareški shodnici. Odvil je zvitek preroka Izaija in prebral:

*„Gospodov duh je nad menoj,
kajti Gospod me je mazilil.*

*Poslal me je, da oznanim blagovest ubogim,
da jetnikom prinesem oproščenje in slepim vid,
da zatirane pustim na svobodo
in napovem leto Gospodovega usmiljenja.“*

Nato je zvitek spet zvil in dejal: „Danes se je izpolnila beseda Svetega pisma, ki ste jo slišali.“

utrip sveta

Podoba sveta, ki nam jo slikajo družbena občila, je prav nasprotna. Zatiiranje, krivice, pomanjkanje svobode imajo domovinsko pravico v marsikateri državi sveta. Dežele v razvoju pesti lakota. Od leta 1980 prihodek nerazvityh držav pada. Razmerje med dohodkom bogatih in revnih se je v letih 1980 do 1989 s 15:1 zvišalo na 23:1.

Ali je to božje kraljestvo?

Materialna in duhovna beda?

Tudi bogate dežele, ki se kopljejo v

izobilju, imajo v svoji sredi brezdomce in odrinjence. Dobrine niso pravično porazdeljene. Dobiček postaja edino merilo uspeha. Nravne vrednote —

vzajemnost, sočutje — so lastnosti, ki jih ne srečujemo pogosto.

delo

Vsako človeško delo je košček ustvarjanja sveta. Z delom dopolnjujemo božje stvarstvo. Velika škoda je, če družba ne omogoči vsakemu, da razvije svoje ustvarjalne zmožnosti. Prikrasana je ona, osiromašen je svet, nepotešen ostaja posameznik.

Z delom se uresničuje vsak izmed nas: rokodellec, glasbenik, poslovnež ali duhovnik. Kako nas boli, če naše delo ni cenjeno!

Še huje pa je, če naše delo ne gradi boljšega, lepšega sveta. Kaj pomaga imenitna hiša in razkošen avto, če si ne upam na cesto, ker me ogrožajo zlikovci, če v nas zrejo s televizijskega zaslona sestradani okostnjaki, če vojne in socialni nemiri ogrožajo naš navidezni mir.

pričevanje

Ali je res treba šele prositi, naj Bog razširi svojo kraljevsko oblast na nas?

Saj sem ves, kar me je, božji dar. Vseh pet talentov, če jih imam toliko, mi je dal Bog. Zlasti pa jaz sam, moja zavest, ki talente upravlja, je tudi božji dar.

Jaz, upravitelj, in tisto, s čimer gosподarim, vse do zadnjega vlakna je božje.

Kaj je treba še posebne prošnje, naj nad tem vlada Bog? Saj je vse njegovo!

Če bi se zavedali, da smo božji upra-

vitelji, in da je tisto, s čimer gospodari-
mo, od Boga, bi bila ta prošnja odveč.

Toda božjo lastnino smo si prisvojili.
Boga smo okradli. Vedemo se, kakor
da je naš jaz naša last in da smemo
s seboj razpolagati, kakor hočemo.
Bahavo se razkazujemo s svojimi
uspehi, ponašamo se s priznanji.

Ubogi domišljavci! Kako smo sme-
šni! Podobni smo človeku, ki bi mu
nekdo podaril radijski sprejemnik in bi
se širokoustil, da je odličen skladatelj,
slaven pevec, učen predavatelj.

Zmožnosti so nam podarjene. Od
nas pa je odvisno, kako bomo z njimi
gradili lepši svet in tako pričali o moči
božjega kraljestva.

dober oskrbnik

Ne svojimo si tega, kar ni naše. Ne
pridrujemo sebi, kar je božje. Vendar
tudi dobri ljudje, ki vedo, da je Bog vladar
nad vsem, radi ogradijo kakšne

kotičke v svojih srcih in čisto zase pri-
znajo: „Veš, Oče, temu malo neredne-
mu nagnjenju, tejele mali slabosti se pa
res ne morem odpovedati. Saj
razumeš, nekaj moram imeti.“

Ne tako!

Pridi k nam tvoje kraljestvo! Zavladaj
nad vsem, prav nad vsem, kar je v
meni. Ničesar ne izvzemam. Nisem in
ne maram biti nič drugega kakor tvoj
oskrbnik. Dober oskrbnik.

Na mojstrovino telesa in umetnino
duše, ki si mi ju dal, hočem najzvesteje
paziti. Ne prvega ne drugega ne bom
zlorabil, ne prvega ne drugega ne bom
prenapenjal in pokvaril zaradi osebne
častihlepja in stremušva, pa tudi
ne pustil propadati zaradi lenobe.

Vse možnosti, ki jih imam od tvoje
dobrote naposodo, bom vzdrževal v
čim boljšem stanju, si sproščeno
privoščil potreben oddih in razvedrilo,
da bom sposoben do kraja in najbolj
natančno graditi BOŽJE KRALJEST-
VO NA ZEMLJI.

sen

Sanjam, da bo napočil dan,
ko bo vsak črnc, pripadnik
katere koli rase v tej deželi,
sojen po svojem značaju in ne
po barvi kože, da bo spoštova-
no dostojanstvo vsake člove-
ške osebe . . .

Sanjam, da bo nekega dne
pravica tako samoumevna, kot
je voda, da bo pravičnost mo-
čan tok.

Sanjam, da bodo v naše
parlamente in rotovže izvoljeni
možje, ki bodo pravično in v
ponižnosti služili pred Bogom.

Sanjam, da bodo nekoč pre-
nehale vojne, da bodo možje
svoje meče pretopili v pluge in
iz svojih kopij naredili srpe. Da
se nobeno ljudstvo ne bo več
dvignilo zoper drugo, da se
bodo pozabili vojskovati . . .

Sanjam, da se bodo nekega
dne doline dvignile, da se
bodo hribi in griči znižali, da
bo neravno ravno, da bo grba-
sto gladko, da bo božja slava
vsem razodeta.

Sanjam, da bomo z vero
premagali malodušje in ustva-
rili mir na Zemlji. Velik dan bo
to. Zvezde bodo pele in božji
otroci bodo vriskali od ves-
selja.

Martin Luter King

iz knjige življenja

saga

Saga o Izakovem darovanju sodi med najlepše primere izraelske umetnosti pripovedovanja. Vsebina je nezasišana, pripoved dramatična, duševni boj Abrahama plastično orisan.

Pozoren bralec bo opazil, da je Abraham pripravljen darovati Bogu svojega sina, a sam nosi nož in ogenj, da se otrok ne bi poškodoval. Skrben in rahločuten oče. Poslušalec lahko samo sluti, kakšen hud boj je v svojem srcu bil Abraham.

Z razliko od zgodbe o preroku Jonu, ki je predvsem poučne narave, saga pripoveduje o resničnih dogodkih iz zgodovine rodovnih očetov. Seveda je pripoved okrašena z različnimi literarnimi vložki in olupšavami, a iz jedra veje zgodovinsko doživetje: BOG VODI IZRAELSKI NAROD. Skozi temo, padce in preizkušnje, navzlic človeškim

slabostim ostaja Bog zvest svojemu ljudstvu in svojim obljubam.

Starozavezna saga o darovanju Izaka ima globoke verske korenine. Opisuje izkustvo, da je treba Bogu darovati to, kar je najboljšo, to kar nam je najdražje. Abrahamu je sin, ki ga je dobil v starosti, pomenil vse. Z njegovo smrtjo bi se dokončno izjalovilo upanje, da bo dobil dediča velikega naroda. A Abraham bi Bogu žrtvoval tudi to, kar mu je najbolj dragoceno. Versko sporočilo zgodbe pa pravi, da si Bog ne želi človeških daritev. Takšne krutosti so bile v navadi pri sosednjih rodovih. Bog želi človeško srce, njegovo zaupanje, njegovo vero.

To Abrahamovo izkustvo, to spoznanje izraelskih rodov nam je še danes zelo blizu: BOG PRIČAKUJE, DA MU BOMO ZVESTI.

Bog skuša Abrahama

Bog je skušal Abrahama in mu dejal:

„Abraham!“

Odgovoril je:

„Tukaj sem.“

Rekel je:

„Vzemi svojega sina, svojega edinca, ki ga ljubiš, Izaka, in pojdi v pokrajino Morijo in ga daruj tam v žgalno daritev na eni izmed gorá, ki ti jo bom pokazal!“

Abraham je zjutraj zgodaj vstal, osedlal osla, vzel s seboj dva hlapca in sina Izaka. Ko je nakladal drv za žgalno daritev, se je vzdignil in šel proti kraju, ki ga je Bog omenil. Tretji dan je povzdignil Abraham oči in zagledal tisti kraj od daleč. Abraham je rekel hlapcema:

„Ostanita tukaj z oslom! Jaz in deček pa pojdeva tja, da pomoliva; potem se vrneva k vama.“

Nato je Abraham vzel drva za žgalno daritev in jih naložil sinu Izaku; v roko pa je vzel ogenj in nož; tako sta šla oba skupaj. Izak pa je ogovoril očeta Abrahama in rekel:

„Oče!“

Odgovoril je:

„Kaj, moj sin?“

In dejal je:

„Glej, ogenj in drva; a kje je jagnje za žgalno daritev?“

Abraham pa je odgovoril:

„Bog si bo preskrbel jagnje za žgalno daritev, moj sin!“

Tako sta šla skupaj.

Ko sta prišla na kraj, ki mu ga je bil Bog pokazal, je Abraham tam postavil oltar, naložil drva, zvezal sina Izaka in ga položil na oltar na drva. In Abraham je stegnil roko in vzel nož, da bi sina zaklal.

Tedaj mu je angel Gospodov zaklical iz nebes in rekel:

„Abraham, Abraham!“

Odgovoril je:

„Tukaj sem.“

In je dejal:

„Ne steguj roke nad dečka in nič mu ne stori! Kajti zdaj vem, da se Boga bojiš in mi nisi odrekel svojega sina.“

Abraham pa je povzdignil oči in pogledal in glej, za njim je bil oven, ki se je zapletal v trnje z rogovi. Abraham je šel, vzel ovna ter ga daroval v žgalno daritev namesto sina. Abraham pa je imenoval ta kraj ‚Gospod vidi‘, tako da se še danes pravi: ‚Na gori, kjer Gospod poskrbi.‘

Angel Gospodov je iz nebes drugič zaklical Abrahamu in rekel:

„Prisežem pri sebi,“ govori Gospod. „Ker si to storil in nisi odrekel svojega edinega sina, te bom obilno blagoslovil in silno pomnožil tvoj zarod kakor zvezde na nebu in kakor pesek ob morskem obrežju in tvoj zarod si bo osvojil vrata svojih sovražnikov. In blagoslovljeni bodo v tvojem zarodu vsi narodi na zemlji zato, ker si slušal moj glas.“

Potem se je Abraham vrnil k hlapcema. Vzdignili so se in šli skupaj v Bersabo, in Abraham je prebival v Bersabi.

Gen 22, 1–19

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

NA ŠOLAH DOVOLJ PROSTIH MEST

V prihodnjem šolskem letu bo na slovenskih srednjih šolah prostora za 31 tisoč zdajšnjih osmošolcev. To je za tri tisoč več od števila mladih, ki letos končujejo osnovno šolo. Na višje in visoke šole se bo lahko vpisalo 10 tisoč srednješolcev in na teh šolah bodo programe skrčili z zdajšnjih 900 na 750 ur. Uvedbe šolnine ne bo, ker bi v nasprotnem primeru prizadeli nadarjene mlade ljudi iz premoženjsko šibkejših družin.

KRŠČANSKI DEMOKRATI GRADIJO NA NRAVNI PRENOVI SLOVENIJE

Krščanski demokrati so pred kratkim predstavili na okrogli mizi v Ljubljani svoj socialni program. Npravna prenova človeka, zakona, družine in domačijstva ter vseh drugih odnosov v narodu morajo postati temeljne smernice socialne politike. Le s pomočjo trdnih družin je mogoče doseči npravno, kulturno, gospodarsko in politično obnovo in razvoj naroda, zato naj bi družba pospeševala trdnost zakona in spodbujala rojstva. Družinam je treba pomagati do stanovanj, zlasti mladim družinam in družinam z več otroki pa tudi z ugodnimi posojili in drugimi olajšavami. Otroške dodatke naj bi družine dobivale najprej za tretjega in nadaljnje otroke, kasneje pa tudi za drugega in prvega otroka. Enoletni porodniški dopust bi bilo treba podaljšati sčasoma na tri leta.

KNJIGA O VELIKI NOČI

Lani je Državna založba Slovenije izdala knjigo prof. Franceta Rozmana o božiču, sedaj pa delo istega pisca Velika noč po pričevanju evangelijev. Knjiga nam skuša to največjo krščansko resnico predstaviti stvarno in polno. Pisec obravnava svoj predmet znanstveno, pri čemer upošteva tudi nova dognanja judovskih strokovnjakov. Bralce seznanja med drugim z razgibanim obhajanjem velike noči v cerkvi in v družinskem okolju.

KNJIGA O GRAJSKIH STAVBAH V VZHODNI SLOVENIJI

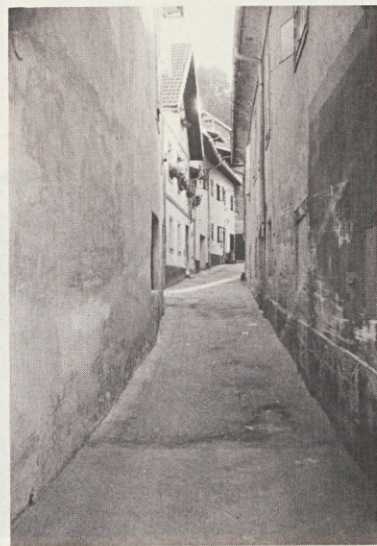
Izšla je prva izmed petih knjig Ivana Stoparja o grajskih stavbah v vzhodni Sloveniji, ki obsega območje Maribora in Ptuja. Druga knjiga bo zaobjela območje med Prekmurjem in porečjem Dravinje, tretja Spodnjo Savinjsko dolino, četrta območje med Solčavo in Kobanskim, peta pa med Kozjanskim in porečjem Save. Knjiga je pisana znanstveno. Najbolj pretresljiva misel v uvodu knjige je, da gradovi, graščine, dvorci propadajo, ostale bodo morda le stavbe, v katerih so se znašle psihiatrične klinike in domovi za ostarele.

NOV TELEFONSKI IMENIK

Konec marca je izšel nov telefonski imenik, v katerega je vnešenih 150 tisoč sprememb. Izšel je v dveh knjigah in stane 300 dinarjev. V to ceno je vključen že tudi dodatek, ki bo zaradi številnih sprememb v naslednjih mesecih izšel v začetku septembra.

POČITNICE NA KMETIH

Zadružna zveza in turistična agencija Vas sta izdali katalog Počitnice na kmetih. Za počitnice na deželi je na voljo 70 slovenskih turističnih kmetij.

Uličica v Škofji Loki.

Takšna je npr. pri Podkrajjerju na Prapetnem brdu na Šentviški planoti na Tolminskem. V zgornjem nadstropju domačije so postelje za počitnikarje: štiri sobe, kopalnici in stranišče. Hiša na nizkem holmu med višjimi holmi, 610 metrov visoko. Na tej planoti sprejemajo počitnikarje tudi na Kabiunku, Pečinah in Logarščah.

MOŽNOST UČENJA TUJIH JEZIKOV

V zadnjem času se je v Sloveniji nenavadno povečalo število šol za učenje tujih jezikov. Vse šole so v glavnem polne. V Ljubljani se je možno učiti skoraj vseh evropskih jezikov. Na vseh šolah ponujajo nemški, angleški, italijanski in francoski jezik, na posameznih španščino in druge evropske jezike. Možno se je učiti celo japonsčine, kitajščine in arabščine. Zelo močno se je začelo uveljavljati sproščeno učenje tujega jezika ob klasični glasbi. Posebni tečajji so pripravljene za poslovneže. Čedalje več šol najema za učenje tujih jezikov, zlasti za angleščino, nemščino in italijanščino, tuje učitelje.

POKRAJINSKI MUZEJI NA PROSTEM

V kranjski mestni hiši so se pogovar-

ŠKOFJA LOKA je začela nastajati leta 973, ko je cesar podelil loško ozemlje škofom iz nemškega Freisinga v fevd.

jali zastopniki zavodov za varstvo naravne in kulturne dediščine, muzejev in Slovenskega konservatorskega društva o pokrajinskih muzejih na prostem (imenovanih tudi „skansen“, „skansni“, ker so prvega postavili v švedskem Skansu pred sto leti). Z njimi bi lahko zaustavili propad stavbne dediščine na Slovenskem. Pri nas se uspešno razvijata le muzej v Rogatcu in v Sečovljah. Zameki takih muzejev so menda tudi na Dolenjskem in v Logu v Trenti. Strokovnjaki so mnenja, da je Brdo kot nalašč za tak pokrajinski muzej na prostem.

od tu in tam

DOLSKO PRI LJUBLJANI

Sredi marca so se zbrali v Galeriji 19 na Kračevi domačiji številni prijatelji in znanci v spomin na slovensko slikarko Baro Remec, ki je 1. marca umrla v Argentini. Razstavo, ki so jo pripravili iz zasebnih zbirk Barinih slik, je odprl minister Capuder, navzoča sta bila pa

tudi minister Dular in ljubljanski nadškof. Bara Remec je študirala slikarstvo v Ljubljani in Zagrebu in že razstavljala v Ljubljani, leta 1945 odšla v emigracijo, kjer se je nenehno zavzemala za slovenstvo in kulturno delovanje in se dokončno usmerila v slikanje iz indijskega pravsata.

DORNAVA PRI PTUJU

Sredi marca so tu odprli zavod za duševno in telesno motene otroke in mladino. V novi zavod so iz gradu v Dornavi preselili 180 varovancev. Ti bodo v novem zavodu razdeljeni na pet enot in 20 skupin s prostori za samostojno bivanje, skupno telovadnico, bazenom, ambulanto in s posebnimi prostori za starše.

GOMILICA

V tej vasi v lendavski občini so v zadnjem desetletju rešili marsikatero krajevno vprašanje. Tako imajo asfaltirane vse vaške ceste, uredili so dve avtobusni čakalnici, uredili telefonijo in zgradili novo mrliško vežico na domačem pokopališču. Gasilci so dobili nov gasilski kombi. Romi, ki že nekaj let živijo ob robu vasi, so dobili lani elektriko in zdravo pitno vodo.

GORNJA RADGONA

Tukajšnji kabelski razdelilni sistem omogoča sprejeti 26 TV-programov, vse pa kaže, da se bo do konca leta število zvišalo na 45. Po številu programov je to eden največjih programov v Sloveniji. Nanj je priključenih več kot 1100 družin. Prispevki uporabnikov so zelo nizki — lani so znašali 390 dinarjev na gospodinjstvo. Od 1. februarja teče poskusno tudi notranji program za radgonsko območje.

KRANJ

V nakladi 10 tisoč izvodov so izdali turistični vodnik po Kranju in okolici. Dodali so mu zemljevid kulturnih spomenikov. Vodnik je vsebinsko bogat in moderno oblikovan. Pripravljajo tudi izdajo vodnika v nemščini in angleščini.

LENDAVA

Pred leti so hoteli podreti tukajšnjo staro grajsko pristavo, pa so se temu uprli lendavski kulturniki. Ti so potem skupaj z nekdanjimi občinskimi veljaki nagovorili obrtnike, da so pristavo v celoti obnovili. Kulturniki so prav tako rešili starodavno hišo v središču mesta, ki je vsa pod okriljem kulturnega in spomeniškega varstva.

LITIJA

Pred kratkim je bilo tukaj slovesno odprtje večnamenske dvorane, ki so jo začeli graditi pred poldrugim letom. Večino denarja za to športnorazvedrilo središče, ki je med naj sodobnejšimi v Sloveniji, so zbrali občani sami. V dvorani bo poleg igrišča za roket in košarko več razvedrilih prostorov, umetna steza za plezanje ipd.

LJUBLJANA

V Reaktorskem centru v Podgorici pri Črnučah so odprli razstavo Elektri-ka iz jedrske energije. Namen razstave, ki bo odprta predvidoma do konca zimskega semestra prihodnjega šolskega leta, je seznaniti najširšo javnost o načrtovanem zaprtju jedrske elektrarne v Krškem in izbiri kraja za odlagalnišče jedrskih odpadkov, ki bo potreben ne glede na usodo jedrske elektrarne. Razstavo bodo v manjšem

obsegu preselili tudi v vsa območna središča v Sloveniji.

LJUBLJANA

V načrtu je povečanje in posodobitev Gospodarskega razstavišča za Bežigradom ter uvedba programskih novosti. Na parkirišču nameravajo zgraditi še eno dvorano s tri do štiri tisoč kvadratnimi metri razstavnih površin. Zasedenost razstavnih prostorov je na evropski ravni, saj imajo osem do deset sejmov na leto. Svetovno znan je vinski sejem. Letos bo med drugim sejem Umetnost, starine in cvetje, razstava predmetov iz Azije, prvi prodajni sejem novih in rabljenih izdelkov za prosti čas, med Svetovnim slovenskim kongresom poslovna borza slovenskih možnosti doma in v tujini, kasneje razstava učil in šolske opreme, prihodnje leto pa sejem Tehnika in okolje.

LJUBLJANA

Na Gospodarskem razstavišču so pripravili 30. sejem Alpe-Adria, ki je bil letos razdeljen na dva dela: Svoboda gibanja in Svoboda bivanja. V prvem delu sejma so si obiskovalci lahko ogledali turistično ponudbo, športno opremo in opremo za oddih, predmete za plovstvo in taborjenje ter avtomobilizem in avtomobilsko opremo. Pripravljena sta bila tudi salon prehrane in salon lepote. V drugem delu sejma si je bilo mogoče ogledati opremo za bivanje.

LJUBLJANA

V Ljubljani so ustanovili podjetje z mešanim premoženjem Lev Internatio-

Pogled z južne strani na NOVO ŠTIFTO pri Sodražici in bližnje obronke v zgornjem poletnem večeru.

nal, v katero sta se združila Hotel Lev in italijanski partner Di Vicenzo. Hotel bodo temeljito posodobili, tako da bo spet najboljši hotel v Ljubljani, s štirimi zvezdicami. Zgradili bodo tudi zadostno število lastnih garaž.

LJUBLJANA

Na Tromostovju v Ljubljani so se začela večja obnovitvena dela. Strokovnjaki in delavci bodo obnovili, utrdili in popravili ograje, pešpoti, cestišče in pripadajoče stopnišče. Računajo, da bodo dela končana do konca junija.

LJUBLJANA

Ljubljanski potapljači, člani kluba Skat, bodo te dni vzdolž preplavali Ljubljanico in z dna potegnili na površje vse, kar so zlikovci, razposajenci in huligani zmetali vanjo. Ker je tega vse več, nameravajo potapljači svoje vrste okrečiti. Zato pripravljajo tečaj za potapljaške začetnike, ki bo trajal pet dni v Pulju. Novinci se bodo na njem lahko seznanili z vsemi vrstami potapljaških veščin — od fotografije, lova, starinoslovja do zahtevnejših načinov potapljanja in podvodnega zdravlilstva.

MARIBOR

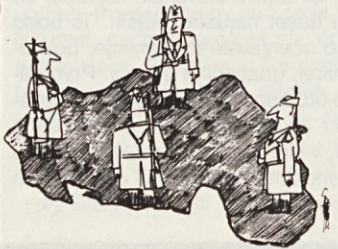
Program varstva okolja mariborske občine obsega varstvo zraka, ravnanje z odpadki in nevarnimi snovmi, varstvo voda, varstvo okolja (hrup, sevanja, varstvo tal) in zelene površine. Ker manjka denarja za uresničitev celotnega programa, v Mariboru menijo, da bi začeli izvajati tiste programe, ki bi dali v najkrajšem času najboljše sadove. Najprej bi se morali lotiti zboljšanja zraka.

MARIBOR

Hitra štiripasovna cesta v Sloveniji je ponekod speljana tudi skozi gosto na-

OGLEDALO

JLA VČERAJ IN DANES

Novo moderno poštno poslopje v Ljubljani stoji v bližini glavne železniške postaje.

seljena mestna središča. Mariborčani so se neprestano pritoževali nad hrupom, ki ga povzročajo tovornjaki, namenjeni proti mejnemu prehodu v Šentilju. Pred dnevi so začeli monterji nameščati v Mariboru novo protihrupno ograjo. Takšne ograje postavljajo na avtocestah v ZDA in jih uvrščajo med najsodobnejše na svetu.

MOZIRJE

Predstavniki Metalke so podarili mozirski osnovni šoli osebni računalnik s tiskalnikom. Med šolami v Zgornji Savinjski dolini so se odločili za to šolo zato, ker je v njej že ustanovljen računalniški krožek in ker šolo obiskuje največje število učencev.

MOZIRJE

Pri obnovi Savinjskega gaja se je v Mozirju vrtnarjem in cvetličarjem pridružilo 40 prostovoljcev in urejalo okoličnico gaja ter očistilo tudi ribnik. Čeprav je bil gaj v novembrski poplavi popolnoma uničen, bo kmalu zacvetel v svoji nekdanji lepoti. Savinjski gaj je ena najbolj obiskanih turističnih točk v Zgornji Savinjski dolini.

MURSKA SOBOTA

Pomurske mlekarne so na Japonsko

poslale 40 ton mlečnega prahu. Gre za mešanico mlečnega prahu in dodatkov po navodilih japonskega kupca. V prihodnje bodo izvozili na Japonsko vsaj dvesto ton te mešanice. Mlečnega prahu imajo na zalogi kar tisoč ton. Ko še niso imeli težav s prodajo, so ga imeli po petsto ton.

OTOČEC

Začeli so z delno obnovo Otoškega gradu, še posebej grajskih stolpov. V enem izmed njih bodo pripravili vrhunsko vinoteko, drugi pa bo na voljo za poročne obrede. Uredili bodo tudi posebne klubske prostore, namenjene predvsem italijanskim gostom, ki so najbolj zvesti obiskovalci Otočca.

PODGORCA PRI ORMOŽU

Med 60 različnimi predlogi, kakšen naj bi bil izvirni slovenski kozarec, so izbrali deset najustrežnejših. Te bodo ločeno ocenjevale tri komisije: poznavalci vina, gostinci in trgovci. Prvo nagrado (40 tisoč dinarjev) bo dobil kozarec, ki bo najbolj ustrezal pitju vina doma, v kleti, v gostinskih lokalih in ob slovesnostih, moral bo biti praktičen in ne predrag.

PREDJAMA

Predjamski grad temeljito prenavljajo. Tla v osrednjem delu gradu so dotrajana. Pode iz smrekovih tramov bodo nadomestili z ojačenimi betonskimi ploščami. Kasneje bodo prišla na vrsto ostrejša in strešna kritina pa stražni stolp z veznim hodnikom. Vsa notranjost gradu bo opremljena po nadstropjih. Celo pojedine po načinu Erazma Predjamskega bodo pripravljali. Obenem bodo uredili okolico gradu.

ŠTATENBERG

Sredi marca je spet odprl svoja vrata dvorec Štatenberg. Sedaj je odprt vsak dan razen ob ponedeljkih. V gradu pripravljajo več samostojnih koncertov in prireditev. Vsak dan je na ogled tudi muzejski del dvorca: v petih dvoranah in v viteški dvorani si je mogoče ogledati poleg obnovljenih fresk del opreme tega nekdanj zelo razkošnega baročnega dvorca v bližini Poljčan.

TEHARJE

Do zadnjega dne Svetovnega slovenskega kongresa bo grobišče na Teharjah, kjer leži več tisoč žrtev povojnega partijskega terorja, urejeno, kolikor je to v danih okoliščinah le mogoče, so sklenili predstavniki tistih služb, ki bodo to ureditev izvedli. Prostor, kjer je bila lani maša zadušnica, bodo še nekoliko razširili in ga ozelenili. Pričakujejo, da bodo udeleženci Svetovnega slovenskega kongresa v velikem številu obiskali ta žalostni kraj. Maševal naj bi ljubljanski nadškof.

VIDEM OB ŠČAVNICI

Tu se je vršila spominska slovesnost ob 50. obletnici smrti slovenskega politika dr. Antona Korošca. Korošec je bil eden najbolj sposobnih slovenskih državljanov in najpomembnejši slovenski politik v času med obema vojnama, tudi v jugoslovanskih razsežnostih. Vseskozi je bil vnet bojevnik za zedinjeno Slovenijo. Po letu 1945 je bil, ker je bil duhovnik in ker je kot jugoslovanski notranji minister preganjal komuniste, odrinjen v pozabo. Spominsko ploščo na Koroščevi domačiji v Biserjanah je odkril član slovenskega predsedstva Oman.

vrenje v slovenskem kotlu

PARADA GENERALOV

Razpoloženje v Jugoslaviji se po množičnih demonstracijah v Beogradu in streljanju vojske na manifestante 10. marca ni pomirilo. Novo vznemirjenje je 12. marca povzročila **izjava** jugoslovanskega predsednika **Jovića**, ki je na zahtevo obrambnega ministra Kadrijevića sklical na izredno sejo člane državnega predsedstva kot vrhovnega poveljnika oboroženih sil.

Srbski režim in JLA se očitno spopadata z **uvedbo izrednih razmer ali vojaškim pučem**. Dogodki v Srbiji so namreč z demonstracijami v zadnjih dveh dneh dosegli nevarno točko. Milošević je ogrožen, s tem pa je ogroženo vse, kar naj bi bilo „pravi smisel“ Jugoslavije. To je za beograjski politični krog povsem zadosten razlog za razmišljanje o vojaškem puču, še posebej, ker bi bilo mogoče z njim „generalno urediti“ razmere tudi v drugih republikah — zlasti tistih, ki so se odločile za osamosvojitve.

Nerazumno ravnanje predsednika Jugoslavije je povzročilo še večje zaostritve. Seje ni sklical zaradi razmer v Beogradu, ampak je šlo za poskus, da bi svojo nepripravljenost in nesposobnost za demokratičen pogovor nadomestil z uporabo oboroženih sil ali vsaj z grožnjo z njo. Hoteli so najti **povod za uvedbo izrednih razmer**, ki bi od-

pravile demokracijo in zakonito oblast v Jugoslaviji. Šlo je tudi za prizadevanje, da bi v Jugoslaviji ohranili in še okrepili vlogo JLA: postala naj bi politični dejavnik in razsodnik. Jović je vse to počel brez kakršnih koli pooblastil republik.

po DELU, Lj., 13. 3. 91

JOVIĆ JE HOTEL RAZGLASITI IZREDNO STANJE

Na seji jugoslovanskega državnega predsedstva v generalštabu v Beogradu je štab vrhovnega poveljstva oboroženih sil predlagal predsedstvu, naj sprejme ustrezne ukrepe. O njih pa ni bilo doseženo soglasje. Jović je po končani seji od štaba zahteval, da preudari, kaj je treba po njegovem mnenju ukreniti v sedanjih razmerah.

Tudi v samem vojaškem vrhu je prišlo do nesoglasja med zagovorniki trdih in mehkejših ukrepov. **Izredne ukrepe v vsej Jugoslaviji je zahteval sam Jović. Predlagal je tudi, naj dobi JLA splošno pooblastilo za samostojno ukrepanje po svoji presoji**, brez dogovarjanja in pooblastila državnega predsedstva kot vrhovnega poveljnika.

Do nesoglasja je prišlo tudi v samem jugoslovanskem vrhu oblasti. Ministrski predsednik Marković skuša prepričati zagovornike vojaških posegov, da mora zmagati razum in da je treba razmere reševati po mirni poti.

Jovićevo sporočilo javnosti, da je zvezno predsedstvo paralizirano in „bojkotirano“ in da zdaj armadni vrh zahteva sestanek vrhovnega komandanta oboroženih sil, je najboljši dokaz, kako je mogoče z vse pogostejšimi manipulacijami, polresnicami in celo znanimi lažmi pripeljati državo na rob državljanske vojne.

Čigav glasnik je bil Jović, ko je prvi predlagal uvedbo izrednih ukrepov na ozemlju celotne države, niti ni treba ugibati. **Predsednikov puč se je tokrat izjalovil**, načrti dogajanja pa vendarle tečejo dalje. Pomiritev v Beogradu ne bo prav nič vplivala na appetite generalsko-srbijanskega vrha, ki želi za vsako ceno in na vsak način pokoriti neposlušni Hrvaško in Slovenijo.

po DELU, Lj., 15. 3. 91

VROČA SEJA PREDSEDSTVA

15. marca se je v Beogradu nadaljevala seja državnega predsedstva v vlogi vrhovnega komandanta. Udeležili so se je vsi člani državnega predsedstva. Tudi to pot naj bi bili govorili o tem, **ali naj bi za enote JLA uvedli visoko stopnjo pripravljenosti oziroma ali naj bi v vsej državi razglasili izredne razmere**. Ta seja je lahko samo po želji Srbije in Črne gore in pučistično razpoloženih generalskih krogov.

Tako skrivnostno in dolgotrajno pogovarjanje civilnih in uniformiranih vrhovnih poveljnikov jugoslovanske vojske vzbuja skrb. Kot da nekaterim od njih nikakor ne gre v glavo, da je mogoče o usodi Jugoslavije mirno razpravljati tudi brez njihove „dragocene pomoči“.

po DELU, Lj., 16. 3. 91

MILOŠEVIĆ NE BO SODELOVAL V DRŽAVNEM PREDSEDSTVU

Jović je odstopil s funkcije državnega predsedstva in odstop utemeljil s tem, da mu moralni razlogi ne dopuščajo, da bi še naprej sodeloval pri razbijanju Jugoslavije. Z odstopom se mu je pridružil **tudi zastopnik Črne gore** v predsedstvu. Odstop kosovskega člana predsedstva pa je zahteval Milošević.

Srbski predsednik Milošević je v svojem televizijskem nastupu povedal, da Srbija ne bo priznavala nobene odločitve državnega predsedstva, saj so v takih okoliščinah vse njegove odločitve nezakonite.

Hrvaški član predsedstva in njegov podpredsednik **Mesić je sklical v Beogradu sejo**, na kateri sta pa manjkala člana, ki sta pravkar odstopila. Predsedstvo je potrdilo, da je mogoče zapletene razmere v državi rešiti samo na demokratičen način. Isto je povedala vlada.

Slovensko predsedstvo je izjavilo, da **gre v Beogradu za nov pritisk**, s katerim želijo nekateri ustvariti izredne razmere, v katerih bi bilo mogoče za reševanje jugoslovanke krize uporabiti oborožene sile. Slovenija bo nadaljevala svojo pot popolne osamosvojitve.

po DELU, Lj., 18. 3. 91

SAMOMORILSTVO VOJSKE

Vojska je izkoristila vse možnosti za zakonito vojaško diktaturo in ji zdaj ostaja na voljo le še puč. Tudi o puču so generali gotovo razmišljali, vendar je to veliko bolj vroče železo od diktature, za katero bi povsem zakonito prižgalo zeleno luč državno predsedstvo. A to jim je dobesedno odščipnilo svetlo prihodnost in zdaj jim ostane le še puč. Toda dobro vedo, da se v tem primeru ne morejo nadejati iz tujine ne denarja ne orožja, in JLA bi bila hitro izjedena na raven albanske armade, da niti ne govorimo o tem, kaj bi bilo z jugoslovansko „bratsko skupnostjo“.

Razvoj dogodkov dokazuje, da so generali vse stavili na vojaško diktaturo, ki bi jo uzakonilo predsedstvo. Zdaj, ko se je ta igra izkazala kot napačna, pa očitno ni več prave odločenosti, da bi na mizo položili še svojo najmočnejšo karto — silo.

Strategi najnovejšega Jovičevega udara so očitno podcenili odločnost državnega predsedstva, hkrati pa pre-

cenili svoj vpliv nanj. Ker tudi Jovičev odstop ni dosegel želenega učinka, je na prizorišče — kot slon v trgovini s porcelanom — še enkrat stopil Milošević. Na koščke je nespretno razbil še zadnje ostanke Jugoslavije. Najnovejša „odcepitev“ Beograda od zveze je robata, skoraj brezumna poteza.

Armada je v svojem „političnem delovanju“ prišla do točke, ko se mora dokončno odločiti, ali bo šla naprej (puč) ali pa se bo vrnila v vojašnice.

Ali bi ob morebitnem vojaškem udaru armada zasedla tudi Slovenijo? Slovenski obrambni minister Janša je odvrnil, da zvezna armada nima toliko sil, da bi lahko spravila pod kontrolo vso državo. Tako bi bila Slovenija ob državnem udaru bržkone izvzeta ali pa bi bila zajeta le toliko, da bi vojska zavarovala bok enotam, ki bi „operirale“ na Hrvaškem.

Slovenija je pripravljena na vse možne variante razpleta jugoslovanske krize, tudi za primer, če bi bila potrebna takojšnja enostranska odcepitev, je

dejal predsednik slovenske vlade Peterle.

po DELU, Lj., 19. 3. 91

ŠTAB VRHOVNEGA POVELJSTVA JE POSTAVIL ZAHTEVE

Armadni vrh je sporočil ukrepe za rešitev jugoslovanske krize. Ti so: zagotovila, da **bo armada varovala meje Jugoslavije** in da **ne bo dovoljevala mednarodnostnih oboroženih spopadov; preprečevala bo nasilje**; zahtevala bo, da **sama skrbi za nabor vojakov**; prizadevala si bo, da **vzame teritorialno obrambo spet pod svoje okrilje**; in — najbolj smešna trditev — tako kot do zdaj **se armada ne bo vmešavala v politične dogovore** o prihodnosti Jugoslavije.

V sporočilu za javnost je manjkala ena točka, ki jo je pa vojaški vrh posredoval republiškim vodstvom: **štab vrhovnega poveljstva oboroženih sil bo stopnjo bojne pripravljenosti vojske sam prilagajal razmeram in potrebam** na celotnem jugoslovanskem ozemlju. Vojska je sedaj izrazila enake ukrepe in zahteve, kakršne je prejšnji teden državno predsedstvo zavrnilo.

Ta nepodpisana izjava se odkrito postavlja zunaj veljavne ustavne ureditve. Dejansko je to upor, zaradi katerega bi morali kazensko odgovarjati.

Slovensko predsedstvo je ugotovilo, da si vrhovno poveljstvo lasti **pravice**, ki **mu ne gredo**. Zahteve štaba glede nabornikov in teritorialne obrambe so v nasprotju z voljo slovenskega naroda, da postane Slovenija samostojna in neodvisna država. Sporočilo štaba napoveduje izredne ukrepe, ki jih v Sloveniji brez soglasja skupščine nihče ne sme uveljaviti. Slovenija bo svojo samostojnost zavarovala. Predsedstvo Republike Slovenije zavrača vmešavanje oboroženih sil v razpletanje jugoslovanske krize.

Še bolj presenetljivo kot vojaško sporočilo je **pismo Markovića Peterletu**, v katerem zahteva od Slovenije, naj poveljevanje v teritorialni obrambi takoj preda v roke jugoslovanskih generalov in prekliče odločitev pošiljanja nabornikov v enote JLA. To je nenavaden zasuk v Markovičevem ravnanju.

po DELU, Lj., 20. in 21. 3. 91

kaj bo vsebovala listina o samostojnosti Slovenije?

Iz tega, kar so doslej povedali slovenski oblastniki in iz doslej storjenega v zvezi z osamosvojitvijo Slovenije lahko sklepamo, da bo razglasitev le-te vsebovala naslednje:

— preklic ali odvzem vseh pristojnosti zveznim organom na ozemlju Slovenije (carini, inšpekcijam, kontroli letenja, službi družbenega knjigovodstva, vojaškim sodiščem in tožilstvom . . .);

— določitev banke, ki bo pooblaščenca za izdajanje denarja, in določitev valute s sprejetjem potrebnega zakona;

— zahtevo po umiku JLA s slovenskega ozemlja v sporazumno določenem roku in predčasni odpustitvi vojaških obveznikov iz Slovenije;

— preklic pooblastila vsem slovenskim članom zveznih državnih organov in imenovanje „odpravnikov poslov“ v drugih republikah;

— prošnjo za mednarodno priznanje Slovenije;

— poročstvo mednarodni skupnosti za prevzem sorazmernega dela zunanjih obveznosti dosedanje jugoslovanske države;

— priznanje vseh mednarodnih dogovorov, ki jih je potrdila Jugoslavija, izjavo o spoštovanju načela nedotakljivosti meja, helsinške listine in ustanovne listine OZN ter prošnjo za sprejem v mednarodne organizacije, začenši z OZN.

po DELU, Lj., 3. 4. 91

SLOVENSKI SKLEP O RAZDRUŽITVI

Slovenska skupščina naj bi 21. februarja sprejela predlog za sporazumno razdružitev od Jugoslavije in ga poslala zvezni skupščini. Ta predlog med drugim določa:

Na temelju pravice slovenskega naroda do samoodločbe so na plebiscitu 23. decembra 1990 državljani Slovenije izrazili voljo, da **postane Republika Slovenija suverena država**. V šestih mesecih od dneva razglasitve plebiscita je treba izvrševanje vseh suverenih pravic, ki jih je bila R Slovenija prenesla na organe SFRJ, prenesti na slovenske državne organe.

Slovenska skupščina predlaga:

1. **SFRJ se sporazumno razdeli na dve novi državi** — na R Slovenijo in SFRJ. Obe se medsebojno priznavata.

2. **Dosedanje meje so nedotakljive**. Obe državi se odpovedujeta slehernemu dejanju, naperjenemu zoper ozemeljsko celovitost, politično neodvisnost ali enotnost katere od njiju, posebej pa še grožnji s silo ali uporabi sile.

3. **Obe državi bosta postopek razdružitve izvedli sporazumno**, tako da ne bodo prizadete njune zakonite koristi. Sodelovali bosta gospodarsko, kulturno in znanstveno ter se medsebojno podpirali pri vključevanju v evropske in svetovne oblike sodelovanja in povezovanja.

PRAZNOVANJE 27. APRILA = PRAZNOVANJE PREVARE IN LAŽI

Kot je znano, so nekatere skupine v Sloveniji prevzele nalogo, da pripravijo in izvedejo proslavo in praznovanje 50-letnice OF.

Potrebno je vedeti, da 27. 4. 1941 ni bila ustanovljena OF, ampak je bila tega dne v Vidmarjevi vili pod Rožnikom ustanovljena „*protiimperialistična fronta*“, naperjena zoper Angleže in tudi zoper druge zahodne zaveznike. Ohranjeni so pisni dokazi, da so slovenski komunisti bili takrat še na strani Nemcev in Hitlerja, in to zaradi pakta, ki ga je ta sklenil s Stalinom.

In potem se je zgodilo tisto najhujše: — da je OF, ki jo je vodila KP, *izrabila tujo okupacijo za izvedbo komunistične revolucije* in s tem pognala slovenski narod v bratomorno vojno;

— da je OF neizzvana začela izvajati *krvavo likvidacijo zvestih sinov našega naroda*, posebno še nosilcev katoliških struktur, in to krvoprelitje povzdignila do približno tisoč žrtev, preden je prišlo do oboroženega odpora proti njej;

— da se je OF bojevala zgolj za oblast oziroma za monopol nad oblastjo, je razvidno tudi iz njenega ukaza po nemškem napadu na Sovjetsko zvezo, da se morajo vsi Slovenci bojevati proti okupatorju le pod vodstvom OF. Kdor se je bojeval zunaj tega okvira, je že veljal za narodnega izdajalca in je zaslužil smrtno kazen.

Zato slaviti ustanovitev OF pomeni slaviti nezaslišano prevaro in laž.

Vse ljudi je mogoče varati nekaj časa, nekaj ljudi je mogoče varati ves čas, ni pa mogoče varati vseh vedno!

Ivan Glušič, Mozirje

DELO, Lj., 11. 4. 91

SLOVENIJA JE PRIPRAVLJENA NA ODCEPITEV

Sloveniji se mudi: če pogovori republiških vodstev ne bodo takoj prispevali k izboljšanju odnosov med republikami, bo Ljubljana začela nemudoma odšteti dneve do *enostranske razglasitve neodvisnosti*. Lanskega decembra je bilo po plebiscitu dogovorjeno, da bo Slovenija počakala na sporazumno razdružitev do konca junija. Ljubljani pa se zdaj, ko „kosovska mrzlica“ trese Hrvaško in tudi Beograd s krvavimi nemiri, mudi s potapljačo se ladje.

Parlament je že pripravil potrebno zakonsko podlago za odločilni korak: prenehanje veljavnosti zvezne zakonodaje, lasten denar, lastna vojska in vrnitev JLA za hrvaško mejo, neodvisen sistem davkov in prispevkov itd. Kljub temu, da iz Evropske skupnosti, Washingtona in Moskve prihajajo povsem nasprotni predlogi, je Ljubljana prepričana v uspeh.

Za to prepričanje pa imajo vsaj tri razloge:

— Prvi je sorazmerna narodnostna enotnost Slovenije, ki že vnaprej onemogoča spopade „hrvaške“ vrste.

— Drugi razlog je ta, da vojska v Sloveniji ne bi imela utemeljenih razlogov za posredovanje, saj ne bi prišlo do spopadov.

povezovanje prestola in oltarja

Zagrebski nadškof kardinal Kuharič je pred kratkim na očitke, da se sedaj, v demokraciji, Cerkev in civilna oblast povezujeta, takole odgovoril:

Nedvomno so pogovori z demokratičnimi oblastmi lažji, ker te spoštujejo svobodo Cerkev in vernikov oziroma jim zagotavljajo, da zavoljo verskega prepričanja niso zapostavljeni v nobenem poklicu. Imamo dostop v šole, bolnišnice, domove za ostarele, v zapore, pa tudi radio, televizija in časopisje niso več nepredušeno zaprti za nas kot v prejšnjem sistemu. To je vendarle bistvena sprememba, ki jo Cerkev sprejema s hvaležnostjo.

Če se predstavniki oblasti udeležijo cerkvenih slovesnosti, jih ne bomo podili, tako kot nismo podili niti predstavnikov komunističnih oblasti. Če so torej odnosi svobodni in človeški, ne gre za nikakršno španovijo med „oltarjem in prestolom“, marveč za način življenja in sporazumevanja, kakršnega poznajo v vseh svobodnih državah.

Miselnost, ki si je prizadevala pregnati Cerkev s posameznih področij javnega življenja, zdaj poudarja, da je njena navzočnost na teh področjih svojevrstna španovija. Pa ne gre za nobeno španovijo, marveč za svobodo.

— Tretji razlog pa je, da ima Slovenija povprečni dohodek višji od nekaterih članic ES, na primer Grčije in Irske, tako da bi lahko mirno potrkala na vrata dvanajsterice, tudi kot nekakšen „most“ med ES in Beogradom.

Težava je v tistem „potem“. Kaj bi se zgodilo, če bi se slovenska odcepitev ponovila s Hrvaško ali Bosno in Herce-

(Dalje na strani 35)

Ko se z znanec peljeva mimo **Rodice**, se spomnim na dr. Breznika, velikega slovničarja, ravnatelja škofijske gimnazije v Šentvidu v Ljubljani in svetniškega duhovnika, ki je bil v teh krajih doma.

Nekoč je neki bogoslovec pisal z izleta po gorah Brezniku in ga vprašal, ali se znana planinska roža imenuje planika ali planinka. Seveda se imenuje planika. Planinka je ženska, ki hodi v hribe ali pa planšarica. Breznik mu je odgovoril:

*Planike le berite,
planinke pa pri miru pustite,
sicer ne bo nove maše.
Pozdravlja Vas in vse Vaše*

Breznik

Med Homcem in Duplico se nahaja znani park in parkovni gozd **Volčji potok**. Tu se ustaviva, da si ogledava to znamenitost.

Mogočni križ v bližini množičnih grobišč na Rogu.

po 45 letih križem kražem po Sloveniji

Proti koncu prejšnjega stoletja je kupil grad in zemljo Ferdinand Souvan. Njive in travnike pred gradom je zasadil z drevjem. Njegov sin Leon je park razširil na 12 hektarjev nasadov domačega in tujega drevja. Sredi vojne so partizani grad požgali. Sedanji nasad obsega 72 hektarjev. Tu raste nad 3000 različnih rastlin iz vseh delov sveta. To je lepota, ki si jo je vredno ogledati.

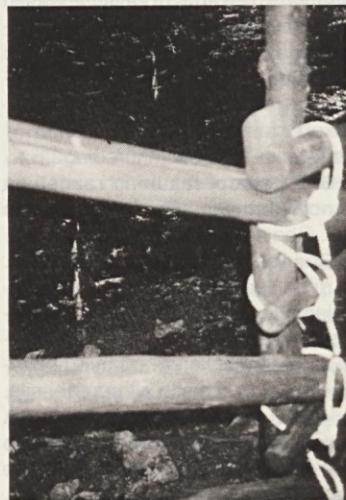
Naprej v Kamnik. Žal pa ni moje-ga sošolca iz gimnazije Jožeta doma. Z ženo sta šla v gozd, nama pove soseda. Pa drugič!

Peljeva se skozi **Vodice** v **Podutik**, kjer mi znanec pokaže dolino, v kateri je po koncu vojne nova oblast pobijala svoje nasprotnike.

Peljeva se v **Šentvid**. Iz avta si ogledujem Škofove zavode, kjer sem študiral do 5. gimnazije, ko so nas Nemci pregnali. Prva slovenska gimnazija, danes vojašnica JLA. Sramota!

Spomnim se, ko me je mama peljala prvokrat v zavode k sprejemnemu izpitu. Ko sva se že na zavodskem vrtu bližala ogromnemu poslopju in sem zagledal na njem z velikimi črkami napis KRISTUSU, ZVELIČARJU SVETA, me je v dnu duše pretreslo. Pravzaprav ne vem, kaj sem doživel. Bil je neke vrste ponos. Vsekakor mi ni tisti vtis nikdar več izginil iz spomina.

Obisk pri družini znanca, ki me danes vozi. In seveda obvezna večerja. Slovenska gostoljubnost!

Ograja okrog zgornjega roba jame pod Krenom.

21. julija

Po maši pride pome zakonski par, s katerim se že dolgo poznam, in me odpeljeta proti **Kočevskemu Rogu**.

Rudnik, Lavrica, Škofljica, Pijava gorica, Turjak, Velike Lašče, Ribnica, Kočevje. Nebo je brez oblaka, sonce močno, zelenje kar žari, cesta je lepo speljana. Po teh koncih sem hodil med vojno, zato so mi znani. Med potjo se oglasimo pri župniku, ki ga moja znanca poznata in se nam pridruži. Hvala Bogu, saj bi se sicer lovili po poteh skozi roške gozdove, čeprav so smerokazi že postavljeni.

Ustavimo se pred velikim križem in tu pustimo avto. Naprej je do jam peš le nekaj minut.

Glavna jama žrtev partijske kulture leži pod Krenom. Podobna je lijaku, zavrtanemu v gozdna tla. Lijak ima zgoraj kakšnih trideset metrov premera. Okrog njega je postavljena ograja iz kolov, ki jih ovijajo bele vrvi. Na dnu lijaka stoji križ z napisom: TUDI MI SMO UMRLI ZA DOMOVINO. Okrog njega plapolala morje rdečih lučk. Ob malo dvignjenem robu sta takrat, poleti 1945, dva partizana vsakega domobranca, ki je moral slečen priteči po stezi do spodnjega roba k jami, z mitraljezom ustrelila. Ker vsakega nista zadela, je ta in oni padel v jamo še živ, a ranjen. V Argentini mi je pravil Milan Zajec iz Velikega Gabra, kako je padel v jamo nezadet.

Tu torej ležijo moji sošolci, ki smo skupaj maturirali: Jože, France, Tonček, Janez, Ivan, Andrej, France, Janez . . . In mogoče moj brat Dušan . . . In bogve koliko drugih znancev. Vseh v jami je tri do pet tisoč slovenskih domobrancev. Umreti so morali samo zato, ker so imeli svojo domovino tako radi, da niso mogli dopustiti, da bi nad njo zavladala partija, in so se njenemu zločinskemu početju uprli. To je vsa resnica o njih — vse drugačno zatrjevanje je laž. To so bili najplemenitejši ljudje in najboljši Slovenci.

Seveda bo preteklo še veliko Save, preden bo prišla ta resnica v zavest večine Slovencev — vsi se pa do nje ne bodo dokopali, bodisi ker tega nočejo, bodisi ker tega niso sposobni.

Nekateri pravijo, naj bi čimprej pozabili na ta zločin. V dachauskem nacističnem taborišču smrti visi napis: Narod, ki pozablja na to, kar je doživel, je obsojen, da se mu bo kaj takega ponovno zgodilo.

Ne, ne! Tega ne smemo pozabiti. Sicer pa ni to psihološko niti mogoče. Odpustiti ja, a tudi imenovati zločince po imenih. Naj gredo s svojim herojstvom v zgodovino!

Malo pomolim za te žrtve.

Potem se spustim k dnu lijaka, h križu. V stranskih režah med skala-

Smerokaz h grobišču slovenskih domobrancev.

mi je mogoče videti še kakšno kost. Vrnem se gor k ograji.

Kakšnih tristo metrov pred to jamo je videti majhno vdolbino v zemljo. To je zdaj že zasuta Žepna jama, kamor so pometali kakšnih tristo domobrancev, ki so bili tako onemogli, da niso mogli priti do glavne jame.

Nekaj sto metrov naprej je tretja jama, pod Macesново gorico. V njej leži šest do deset tisoč Hrvatov.

V četrto jamo je mogoče priti, ker je bolj plitva. Podobna je hodnikom in sobam. Med kapniki se spustimo vanjo. Tu so menda mučili domobranske oficirje.

Poslovimo se od tega kraja človeškega satanizma in norosti. In ti ljudje so si lastili izključno pravico vladanja narodu! Ubogi narod!

Zunanost cerkve v **Kočevju** je prenovljena — v cerkev ne moremo, ker je zaklenjena — prostor okrog nje je izredno čist in urejen.

Kosimo v motelu ob cesti. Med potjo obiščemo cerkev in župnika v **Ribnici**. Seveda so kozarci takoj na mizi, saj smo stari znanci.

Potem **Novo Štifto**. Kako čudovito lego ima! In notranjost! Samo zlato!

Pod starodavno lipo nam prijazni pater frančiškan postreže s pijačo.

V **Velikih Laščah** stopimo v cerkev. Ta je potrebna obnove.

Ustavimo se na **Turjaku**. Tudi ta se ponaša z enkratno lego. Počasi ga obnavljajo. Tudi resnica o Turjaku jeseni 1943 bo prišla počasi na dan. Kako junaško so grad branili vaški stražarji. In kako so partizani kasneje ujetnike, med njimi tudi ranjence, kljub obljubi, da jih bodo pomilostili, postrelili.

Na **Rašici** obiščemo Trubarjev muzej v njihovem mlinu. Urejen je z velikim okusom.

Domov. Vtisov je za en dan preveč.

on

bo še

Pokrito sedanje dno jame, pod katerim počivajo kosti tisočev.

josip jurčič

jurij kozjak

slovenski janičar

Dosedanja vsebina:

Povest se dogaja v 15. stoletju.

Na gradu Kozjak je bil za gospodarja štiridesetletni Marko. Poročil se je bil s hčerko sosednjega graščaka. Ta mu je pri prvem porodu umrla in mu zapustila sina Jurija. Na gradu je živel tudi Markov mlajši brat Peter, ki je bil potuhnjjen in ni maral ljudi. Oče mu je v oporoki zapustil samo hrano in kót na gradu, kar ga je hudo prizadelo.

V vas so prišli cigani. Ciganski glavar je poslal svojega mladega sina v grajski hlev ukrast konja. Pri tem ga je zalotil Marko in ga udaril s palico, da se je zgrudil. Ciganov oče je Marku zagrozil z maščevanjem.

Na grad prijezdi Markov znanec prosit ga za pomoč cesarju, ki ga v celjskem gradu oblega Jan Vitovec. Marko mu pomoč obljubi.

Marko se je odločil, da izroči svojega sina v varstvo svojemu bratu Petru. Ta je sedel v knjižnici in se čudil, kako to, da mu nihče ne prinese večerje, saj o pripravah na pohod v Celje še ni nič slišal.

„To je, če živi človek od tuje milosti: kakor drugi hočejo, kadar drugi hočejo in če drugi hočejo! Tega je

kriv moj oče. Lahko bi mi bil dal, da bi živel po svoji volji in želji, a tega ni storil. Ti — ti nisi bil moj oče.“

In oči se mu posvetijo, ko to zagodrnja.

„Kaj je brat, kaj sorodstvo? Kdor mora živeti pri svojih sorodnikih, je večji revež od tistega, ki prosi vsak dan pri kmetu; ta lahko vsaj torbo, ki jo nosi optano okoli rame, imenuje svojo lastnino. Jaz pa moram prejemati vse od bratove milosti, vse, kar mi je treba. Kaj mi je brat? To, kar mi je bil oče — moj sovražnik. Pa če se ne motim, če ni vsa učenost goljufija, bom imel in moram imeti tudi jaz svojo lastnino, moram imeti, kamor bom pogledal in lahko rekel: „To je moje.““

Zdaj je Peter začul glasne stopinje po mostovžu. Menil je, da mu kot ponavadi prineso večerjo, kajti ni hotel hoditi k bratovi mizi. Ker se je ogibal ljudi, se je ogibal tudi brata. Ker je sovražil svet, je menil, da tudi njega svet sovraži.

Vrata se odpro, glava stražarja — starega vojnega hlapca Ožbete, ki služi že tretjega gospodarja iz kozjaške rodovine — se pokaže in boječe pokuka v luknjo, obloženo s pisano skladovnico knjig, rekoč: „Gospod želé, da pridete nocoj dol k njim večerjat.“

Peter ne odgovori ničesar, pogleda pa ga tako tekmo izpod čela,

da hlapec umakne glavo in zaloputne duri za seboj.

„To ti je čuden človek,“ godrnja Ožbè po poti, vrteč svetilko v roki. „Kako hudo me je pogledal, kakor sam Bog nas varuj in sveti Til! Poznal sem nekaj tega rodu, pa takega še ne, kot je ta gospodov brat — jaz ne vem, če je brat. Raca na vodi! Precej ko je lupino odvrگل in ko je dete še po štirih kobacalo, sem vedel, da se sprevrže po bogve kom.“

Tako bi Ožbe še dalje premišljeval o Petru, ko bi ne prišel do velike gospodarjeve sobe.

Malo časa potem so sedeli pri mizi Marko, njegov sinek Jurček in temnolični stric Peter.

Oče je sedel resno za mizo. Tudi navadno veselo brbljanje nedolžnega dečka je ponehalo. Stric je bil pa že itak malo zgovoren, ali bolj prav, nikoli ni govoril, če ga ni nihče vprašal.

„Morda nisi še slišal, Peter, da je naš vladar, cesar Friderik, v veliki nevarnosti, da ga ima Vitovec ujetega. Tu je bil cesarski jezdec, moj stari prijatelj, pri meni, ki mi je to sporočil.“

Peter dvigne oči in se naredi, kakor bi hotel reči: „Kaj meni mar? Naj bo cesar tu ali tam ali nikjer, jaz ga ne iščem.“

Vendar odgovori naposled po dolgem molku: „Nisem še slišal. Kdo bo meni povedal?“ Zadnje besede zaničljivo zategne.

„Povem ti torej, da gredo kranjski vitezi Frideriku na pomoč in, to se ve, jaz moram iti z njimi. Sramota bi bila zame, če ne bi šel.“

„Ti greš?“ čudé se vpraša Peter.

„Za ta čas, da pridem zopet nazaj, te prosim, Peter, boš pustil svojo izbo in oskrboval grad — mojo, mojega sina in svojo domačijo. Bodí kakor človek, z ljudmi se pečaj. Zlasti pa ti naročam: pazi mi na dečka, da se mu kaj ne primeri. Za to zadnje ti bom poklical pomagáča, očeta Bernarda iz Stične, da mi bo učil in vzgajal sina. Če bi se mi na vojni primerilo kaj nepričakovanega — saj menda me razumeš — bom pustil in stiškem kloštru oporoko:“

oskrbuj ti reči mojemu sinu, dokler ne doraste."

Bodisi da se je Petru v srcu res zbudila iskrica dobrega namena, bodisi da ga je ganilo in presunilo, ko je videl, da ga vendar še nekaj cenijo, ali pa da se je nalašč potuhnili: lice se mu je razvedrilo kakor še nikdar popred, segel je bratu v roke in obljubil, da mu bo zvesto skrbel za stvari in sina.

"Prosim te torej, pusti svojo učenost. Skrbi za moje in svoje imetje. Saj dokler bom jaz kaj imel, tudi ti ne boš trpel pomanjkanja. Poleg tega ti pa izročam najdražje, kar imam, svojega otroka. Saj vidiš, če mi Bog njega vzame, tudi zame ni na tem svetu nobenega veselja več in ž njim umrje naše staro ime, slavno iz davnih časov. Komu ga laže izročim ko tebi, svojemu bratu?" Tako je govoril gospod Marko.

"Zakaj bi ga izročal drugim, jaz ti bom po svoji moči ohranil in ubranil vse," odgovori Peter.

Deček pogovora ni poslušal. Sredi sobe je dražil majhnega psička, ne da bi pazil, kaj govori stric, ki ga je imel navado pogledati le izpod obrvi.

"Jurij!" ga pokliče oče.

In ko pride deček bliže, mu pravi: "Jurij, tukaj strica moraš poslušati, dokler ne pridem domov. Glej, da te bodo hvalili in radi imeli. Pa oče Bernard pride jutri. On te bo učil. Tudi njemu bodi pokoren in vse, kar ti poreče, voljno stori. Tako mi boš delal veselje."

"Kam pa greste vi, oče?"

"Jaz grem na vojsko, ti pa ostaneš doma s stricem."

"Ne, oče, jaz grem z vami, jaz ne ostanem pri stricu, stric so hudi," pravi deček in solze ga oblijejo.

"Kdo ti je pravil, da je stric hud . . .," se oglasi Peter in na

**Marko je
zadnjikrat poljubil
sina in odjahal
na vojsko.**

obraz se mu uleže megla kakor prej, toda premisli se in nekaj bolj tolažljivo reče: "Nič ne verjemi, deček, stric ni hud, saj ne grize."

Oče je tolažil dečka, kakor je vedel in znal, in obetal mu lepih reči iz vojne. Peter je pa nazadnje še enkrat obljubil, da si bo prizadeval, da se ga bodo sin in drugi ljudje privadili, in da bo vsa opravila zvesto oskrboval.

Potem se je pa zaklenil v svojo sobo in hlapec Ožbè, ki je imel to noč mnogo dela v hlevih in na dvorišču, je pravil, da je tisto noč posebno dolgo videl luč v njegovih oknih. Kaj je Peter premišljeval tisto noč, ali si je že tačas namenil, kako bo pozneje ravnal, tega ne vemo ne iz pisem ne iz drugih poročil.

Drugi dan popoldne je zajahalo krdelce hlapcev na dvorišču grada Kozjaka iskre konjiče, krdelce mladih brhkih mladeničev iz doline. Stari Ožbè je držal osedlanega vranca za uzdo.

Tam pod kamnitim podstreškom je stal Marko Kozjak v bleščeči vojni opravi, prepasan z velikim viteškim mečem. Zadnjikrat je še opomnil domačo družino, naj bodo pazljivi in pokorni kakor doslej, zadnjikrat je poljubil mladega sina, zavihtel se na konja in — jezdeci so zdirjali skozi grajska vrata.

Od vseh strani so iz gradov na holmih hiteli kranjski plemenitaši s svojimi hlapci in kmeti proti beli Ljubljani. Precej velika vojska se je vzdignila od tu proti Celju, da bi odpodila Vitovčeve čete in otela cesarja.

PETO POGlavJE

Jaz čem, da pasti mora,
če glavo mi velja.
Umek

Preteklo je več tednov od Markovega odhoda. Pri gospodarstvu na Kozjaku ni bilo posebne spremembe, le da je namesto prejšnjega lju-beznivega, povsod spoštovanega

gospodarja gospodoval njegov grbasti brat Peter. Družina je hodila po starih kolovozih. Hlapci so se ravnali po starem Ožbetu, ki se tudi ni veliko zmenil za novega, začasnega gospoda, ampak delal največ po svoji pameti.

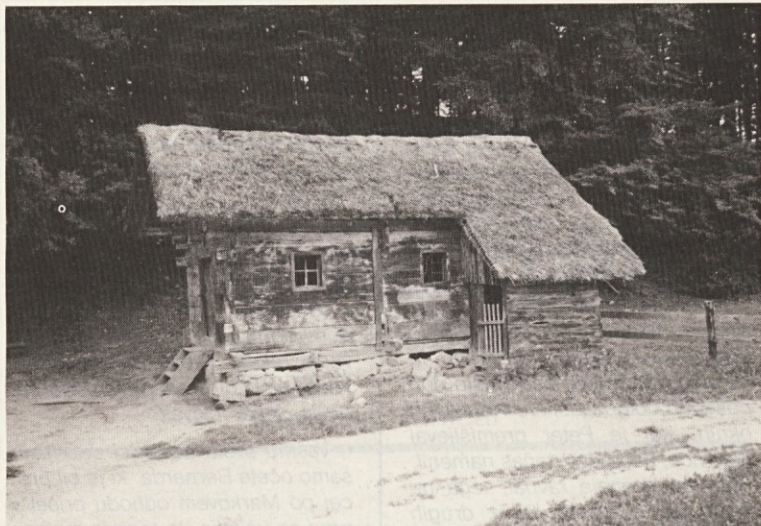
Peter Kozjak sam pa se je bil nekako ves predrugačil. Ni se več zapiral v samoto, začel se je bolje oblačiti, hodil je okoli plemenitašev v soseščini. Tudi v Stični si je pridobil dobro ime in sploh so ljudje začeli rekati: "Glejte, saj Peter Kozjak še ne bi bil prenapačen. Vidi se, da je dober človek."

Vsemu svetu se je jel dobrikati, samo očeta Bernarda, ki je bil precej po Markovem odhodu prišel v grad za učitelja, le tega in malega dečka Jurija ni mogel. Peter je namreč vedno mislil, kako bi nasitil svojo lakomnost, da bi si pridobil lastno premoženje in prisvojil premoženje svojega brata Marka.

Jurij je bil edini sin. Po očetovi smrti bi po pravici on prevzel gospodarstvo in — potem bi moral Peter živeti celo po volji in milosti

Del turjaškega gradu iz 16. stoletja. V zidu se še poznajo luknje od strelce, ko so partizani napadali vaške stražarje v gradu.

Krjavljeva kočica na Jurčičevi domačiji na Muljavi pri Krki.

mladega bratovega sina. Ta misel je Petra bodla tako, da mu je zginil zadnji ostanek dobre vesti in človeške pravice.

Ko bi brat ne imel sina, bi prišlo premoženje v last mlajšemu Petru. Brezvestni stric je sicer upal, da bo mali deček tako ali tako umrl, Jurček pa je postajal od dne do dne brihtnejši, zdrav ko riba, vsakemu človeku v veselje, samo stricu pa v srd in jezo.

Petru ne bi bilo težko spraviti dečka s sveta, tudi greha se morda ne bi tako strašil, kajti že davno mu je zloba porinila Boga in njegove zapovedi v najskrivnejši kotiček srca. A ni si upal tega storiti zavoljo sveta, dobro vedoč, da bi se mu bilo po takem dejanju bati brata in vse poštene sosesčine, ki ne bi trpela med seboj morilca.

Skrivaj bi ga tudi ne mogel, da bi živa duša ničesar ne zvedela, kajti menih, oče Bernard, je bil skoraj ves čas pri dečku.

Tudi sosednji plemenitaši so malega Kozjaka ljubili in pričakovali je bilo, da bi se vzdignili zoper tistega, ki bi kozjaškemu dediču le požugal s hudobnim namenom.

Bilo je poletnega dne. Peter Kozjak je odjezdil z dvema hlapcema

v klošter. Sonce je že zahajalo in mesec je kazal sredi neba svoje blede rožičke, kakor bi hotel nepotrpežljivo priganjati počasno sonce, naj se skrrije, da bo mogel spet on širokemu svetu razkazovati svojo lepoto.

Petra še ni bilo domov.

Kakšno uro daleč od grada Kozjaka, pri majhnem potoku na zeleni trati, kjer sta dve stari vrbi žalostno pripogibali k tlom svoja ramena, je sedela okrog ognja družčina v lice zagorelih in zaraščenih mož. Črni lasje, rjava koža in v raztrgane obleke zakrita telesa, vse to kaže, da so bili cigani.

Bilo jih je enajst. Vsi so imeli za pasom dolge nože. Ravno toliko konj, majhnih, grivastih mušic s privezanim sedlom in privezanimi culami na hrbtu se je paslo okrog. Žensk in otrok niso imeli s seboj in to je bilo znamenje, da to ni bil navaden trop ciganov, kakor se radi privlečejo poleti in pozimi, temveč da so namerjali nekaj posebnega.

Poveljnik te družčine, grozen in strašen za vsakega človeka, je bil velik, suh cigan svetlih oči, ki smo se že prej nekoliko z njim seznanili in ki smo ga imenovali Samola.

„Ali si pa dobro videl,“ vpraša starikavi dolgi glavar, „ali dobro veš, da je šel gospodar Kozjak danes v klošter in da ga še ni nazaj? . . . Ne bo ti dobro, če si me prekanil, to ti povem. Če tu nocoj prežimo zaman, ti potipljem zatilnik. Saj veste, da nas začno iskati, če tukaj kaj dalje opazujemo, in kakor smo za viteza Kozjaka spletli konopno zavrtnico, tako utegnejo vitezi nekatere izmed nas obesiti namesto želoda na hraste.“

„Ne,“ odgovori mlad razmršen cigan poglavarju Samolu, „dobro sem videl. Nož sem skril v nedrje in prosil v kloštru daru. Pater, ki mi je dajal jedil — trap me je res imel za romarja z Laškega —, mi je pravil, da je v kloštru mnogo vitezov, in dobro sem čul ime Kozjak. Če bo nocoj hodil domov in ne bo šel nikamor drugam, mora priti mimo.“

„Ne more drugod, to je edina pot.“

„Če pa ne pride nocoj, Samol, jaz ne morem za to, naj konopna vrvi počaka do jutri. Rosa ji ne bo škodovala, trdno je spletena.“

Rekši odveže cigan vrvico od pasa in jo zadrigne v dve gube okrog vrbove veje, ki moli ciganom ravno nad glavami.

„Trdna je, dva viteza drži,“ reče naposled divjak.

„Če prideta dva Kozjaka tod, obesimo oba,“ pristavi dolgin Samol.

„Povej nam, Samol, kaj in zakaj čakamo tega človeka, ki si ga že večkrat imenoval,“ vpraša star, škilast mož izmed poštene družčine. „Šli smo s teboj iz daljave do sem, utrudili in zbosili so se nam konji, ti nam pa še nisi povedal, čemu smo prijezdili v to deželo. Kaj ti je storil tisti, za katerega smo pridrgnili vrvi, da mu sapo ustavimo in mu izvinemo kosti?“

„Če prideta dva Kozjaka tod, obesimo oba,“ pristavi Samol.

„Veliko mi je storil, prijatelj,“ reče dolgin Samol na to, „veliko žalega

mi je napravil. Povem vam, da veste, zakaj smo obrzdali konjem gobce in zakaj smo se usedli nanje in iz daljne Ogrske pridirjali v kranjsko deželo. Ni še od tedaj mnogokrat skopnel sneg, kar sem jaz tukaj, v tej dolini, zasadil šotore. Od vas ni bilo tedaj še nobenega z menoj. Sina sem imel, krepkega mladeniča, močnega in pogumnega, kakor ni bilo v krdelu nobenega njegove starosti. On mi je bil vse, z njim in zanj sem brundal po svetu. In kdo je bil, ki mi je zrušil mojo srečo? Tega človeka čakamo danes tukaj. Ta je gospodar grada Kozjak, le-onega kupa, ki ga vidite v megli. Šel je moj Mekin tja po konja v hlev. Zvit mladič je bil. In pred mojimi očmi ga je pobil na tla. Na rami sem ga odnesel z grajskega dvorišča. Zastonj sem upal, da se mu noga zravna. Vsa zdravila so bila zaman, bolečine so se množile, kosti so mu šle iz udov in umrl je. Zdaj veste, tovariši, koga čakamo in da mu ni upati ničesar več pod soncem, kadar pride meni v pest."

že sedijo cigani v sedlu in za grmovjem skriti čakajo jezdece.

„Čuj,“ pravi zdaj eden mlajših, „to so konji!“

In res se je slišalo peketanje konjskih kopit iz večerne megle.

Kot bi mignil, polové cigani svoje konje in že sedé vsi v sedlu. Ostre, dolge nože držijo v rokah in za grmovjem skriti obstopijo ozko pot.

Po poti pridirjajo trije jezdecí. Prvi je Peter Kozjak, za njim sta dva hlapca, ki ga spremljata bolj zavoljo navadne časti kot zavoljo varstva.

Kar jih obstopijo cigani na malih mušicah, ki visoko vihté svetle nože, in preden se gospod in hlapca predramijo iz strahu, so bili že vsi s konj in zvezani. Zlasti gospod Peter se je prestrašil, da mu je sapo zapiralo.

Temkov mlin je rojstni dom Primoža Trubarja na Rašici pri Velikih Laščah. V mlinu je lepo urejen muzej.

„Kaj hočete? Pustite me, ljudje, lepo vas prosim, jaz sem Peter s Kozjaka, nikomur nisem nič storil. Pustite me, dam vam denarja, vse, vse vam dam, grad — samo mene pustite! Mnogo hlapcev imam, hudo vas bodo kaznovali, če se me dotaknete!“

Tako in podobno je blodil v strahu in trepetu za svojo kožo Peter, ko mu je migala smrt pred očmi. Sam ni vedel, kaj govori.

Cigani so se smejali in ga brez usmiljenja suvali.

„Slabo se izgovarjaš, boter!“ reče prvi.

„Pozdravi vse znance v peklu!“ pravi drugi.

„Ta bo neroden za obešanje, grča mu je zrasla na hrbtu!“ pristavi tretji.

„V klado ga denemo, da se zravna!“ doda četrti.

„Hlapce pustite, tistega pa peljite k ognju, naj me počaka tam, da se zopet spoznava, če me je že pozabil in zgrešil. Tudi mu smete povedati, kaj pomeni pridrgnjena vrv, da ne bo nanagloma stopil s sveta!“ je rekel dolgin Samol.

Gospoda Petra so odvedli k ognju in ga poredno dražili z grčo na hrbtu, dasi je moral gledati smrti v oči.

Že je Peter menil, da je na pragu

večnosti, že se mu je vrtelo v glavi, ko je videl nad seboj vislice, že je mislil zopet enkrat na Boga in glej, prosil je milosti pri Bogu, ki ga ni imenoval ne mislil nanj že od mladih nog, od davnaj. In Bog mu je še prizanesel.

Dolgin Samol pristopi in ko vidi pri ognju Petru v obraz, se začudi ter pravi: „Kaj? To ni pravi človek! Tega ne iščem. Pustite ga!“

Petru pa se je odvil kamen od srca in bil je precej tisti kot prej.

„Kdo si?“ ga vpraša cigan. „Zakaj si rekel, da si Kozjak, jaz pa vem, da je Kozjak večji, bolj zastaven človek. Taka šleva ne bi bila mojega sina z enim zamahom pobila na tla. Ha, zakaj si rekel, da si Kozjak?“

„Vi ste se zmotili, ljubi moj prijatelj! Vi iščete mojega brata. Ta je na vojni, pred Celjem, jaz sem le njegov brat. Ni mi nič do mojega brata in njegovih reči. Zato vas prosim: pustite mene in moje hlapce. Jaz z bratom nimam nič,“ blebeče v naglici Peter.

To vse pa ciganom ni bilo nič kaj všeč. Od tako daleč so bili nalašč sem prišli, zdaj pa bi morali brez uspeha nazaj — zaman, brez končanega namena.

bo še

iz življenja naših far po Evropi

anglija

Pirhi in druga velikonočna jedila že čakajo na blagoslov v kapeli doma v Londonu.

Praznovanje velikonočnih skrivnosti med rojaki v Angliji je tudi letos lepo potekalo. Na cvetno nedeljo so bili deležni župnikovega obiska z mašo in blagoslovom zelenja (palmovih vejic) rojaki iz okolice Leedsa in Bradforda. V kar lepem številu so se zbrali k maši že v soboto popoldne v Marijini cerkvi v Rothwellu. Prišli so celo iz Doncastra in okolice. V Keighlyju pa vedno pridejo k maši poleg obeh Zajčevih družin s številnimi sorodniki tudi angleško govoreči prijatelji in rojaki, ki so zvesti našim rednim velikonočnim srečanjem.

Po dolgoletnem ustaljenem običaju je blagoslov velikonočnih jedil na veliko soboto popoldne v kapeli doma slovenske misije v Londonu. Pri tem blagoslovu so bili, poleg dokaj številnih rednih obiskovalcev naših srečanj, navzoči tudi mladi obiskovalci iz domovine. Takoj po opravljenem lepem obredu je župnik odpotoval v Bedford, kjer je bila zvečer slovesna vigilija v ukrajinski cerkvi. Po opravljenih obredih je bil tudi tam blagoslov velikonočnih pirov in potic.

Na velikonočno nedeljo zjutraj pa je našega župnika pot popeljala na sever v mesto Rochdale za slovesno vstajenjsko mašo popoldne v samostanu sester palotink, kjer Slovenci že nad trideset let uživajo njihovo gostoljubje.

Župnik Cikanek na obisku pri zgodovinarju grafu Tolstoju konec januarja.

Pevski zbor je ubrano zapel naše prelepe vstajenjske pesmi. Po maši pa je bilo kot ponavadi družabno srečanje v dvorani.

Po „žegnju“ brez zamude pripravljeni za pokušanje velikonočnih dobrot.

avstrija

PREDARLSKA

Velikonočna duhovna obnova: Čut za vero, krščanstvo, sveto, ljubezen, dobroto in druge vrednote vse bolj izginja iz naše vsakdanjosti. Zato postajamo revnejši, nemirnejši in bolj prazni. Da bi svoje življenje obogatili in še bolj odkrili prvinsko bogopodobnost v sebi, se bomo tokrat ustavili in razmišljali o svetem.

S temi besedami nas je nagovorilo letošnje vabilo za duhovno obnovo. Vodilna misel je bila: „Ruševine svetega — nosimo čut za sveto še v sebi?“ Tokrat smo torej razmišljali o oblikah svetega, ki se počasi izgublja iz naših krščanskih občestev, pa tudi pri posamezniku nastaja kriza. Pri prvem predavanju smo se pogovarjali o vrstah svetega, ki naj oblikujejo zakonske skupnosti. Začne se z rojstvom in v malih rečeh in se dopolnjuje potem vse življenje. V prvi vrsti morajo graditi sveto starši — oče in mati —, in to z besedo in zgledom. Z besedo lahko ukazujemo pri majhnih otrocih, ko pa doraščajo, pa besede ne zadostujejo. Zgled je potem močnejše vzgojno sredstvo kot besede. Zelo važen je osebni odnos drug do drugega: moža do žene in staršev do otrok. Vse mora dihati svetost družinskega življenja: pogovor, vzgoja, odpuščanje, odnos do vere, verska znamenja, zbranost, odnos do drugega človeka in okolja, itd. Sveto se mora odražati v osebni, zakonski in družinski vsakdanji življenju.

V preteklosti je bilo sveto bolj prisotno in pristno, kot je danes. Družine, okolje in javno življenje je bilo prežeto s krščanskim duhom. Otrok je že od rojstva vdihaval in živel iz tega ozračja. Po zadnji svetovni vojni pa je bilo javno življenje sovražno svetemu, zato je čut za sveto oslabil, mnogokje pa popolnoma izginil, tudi iz tako imenovanih „krščanskih skupnosti“. Odtod spet potreba vzpodbujati krščanska občestva in družine, da se vračajo h koreninam svetega in na njih gradijo lepšo prihodnost.

Ob zgledu nekaterih svetnikov (sv.

Bernarda, Frančiška Asiškega, Ignacija Lojolskega) smo uvideli, kaj se da narediti za človeka in svet, če sveto živi. Nobena stvar, nobeno delo ni pretežko. Postajati vedno boljši po božji dobroti in drugim pomagati do lepšega življenja. Zakaj vrednost človeka ni v bogastvu, ampak v njegovi dobroti in ljubezni. Zato so postavili posebno pravilo, ki naj preveva vso človeško osebnost: „Moli in delaj!“. Če bi človek to dosledno izpolnjeval, bi se spet vračal k temeljem, ki prinašajo srečo in moč pri premagovanju neštehtih ovir v medsebojnih odnosih.

Ob bogastvu teh misli nam je čas hitro potekal. Iz bogate izkušnje in dolgoletne prakse pri zakonskih občestvih nam je letos govoril g. p. Štefan Balažič. Tako smo se po treh predavanjih popoldne zbrali k spokorni pobožnosti. Saj to je čas, ko opravimo velikonočno dolžnost. Zato je bila pred zaključkom prilika za spoved. Višek pa je bila daritev, kjer smo ob prepevanju postnih pesmi in poslušanju božje besede podoživljali čas Kristusovega trpljenja in odrešenja. K maši se nas je zbralo kar lepo število. Za nekatere pa je škoda časa in so druge stvari važnejše kot duhovna obnova. Tudi za te smo prosili, da bi se jih dotaknila božja milost in bi spoznali, da je vera odrešitev. Ob takem srečanju se utrjuje ta moč in ljubezen, ki sta sposobni v kriznih časih, ki jih danes doživljamo, prebroditi mnoge težave in prejeti pogum, da smo ustvarjeni za večnost, ne pa za ta svet. Vsa pohvala pa tistim, ki se že leta in leta udeležujejo naše duhovne obnove. Dobra naložba za nove čase.

LINZ

Zastopniki Slovencev povabljeni k županu mesta Linz. — 14. marca 1991 je linški župan dr. Franc Dobusch povabil slovenske zastopnike na daljši razgovor. Slovence smo zastopali Viktor Kerec iz Astena, Martin Dominko in Zore iz Linza. K razgovoru je bilo poklicanih tudi več zastopnikov drugih držav. Razgovori so bili o problemih sezonskih delavcev in njihovih pravicah v Avstriji, o beguncih, predvsem pa tistih, ki so tu neprijavljeni in delajo na črno. Bilo je tudi vprašanje slovenskega pouka za naše otroke (ki jih je 22 v našem ožjem krogu). Problem je uči-

Ob 55-letnici poroke Tkalcčevih skupaj z g. Ludvikom Počivavškom.

telj in njegov honorar, katerega bi po mišljenju župana morala kriti Slovenija. Pouk bi bil mogoč le enkrat na teden. Na podoben sestanek bomo poklicani vsako leto enkrat.

10. marca so na veliko v našem centru obhajale *rojstni dan* naše „ribice“. Postregle so nam s hladnim kosilom in to z najboljšim mesom in raznimi dodatki. Napekle so tudi potic, da so bile mize vedno polne. Praznovale so Matilda Tkalec, Matilda Grandovec, Anica Sadl, Antonija Zore (zaradi boleznih ni bila navzoča) in njim sta se pridružila tudi dva fanta, Kristijan Skala in Danijel Stiller. Bilo je vse v najlepšem razpoloženju, samo na harmoniko smo morali pozabiti zaradi posta. Seveda smo se pa spominjali tudi našega upokojenca g. Cirila Lavriča, ki je vsako leto z ribami praznoval svoj god in rojstni dan. Po tej poti mu želimo še dolga leta in vsega dobrega v njegovem življenju! Vsem ribam pa, ki so nam plačale vse, kar smo pojedli in popili, želimo in kličemo: še dolga leta in da jih Bog ohrani še dolgo med nami.

24. marca smo se imeli podobno kot za praznik „ribic“. *Rojstni dan* je imel Martin Dominko. Že dolga leta je član pevskega zbora in tudi član cerkvenega odbora. Kar je pa posebno važno za naš center, je to, da skrbi, da ni nihče žejen. *God* sta praznovala Jože Lesjak, ki je tudi član cerkvenega odbora in že dolga leta ministrant pri slovenski maši, in Pepi Roschnaj, ki tudi rad prihaja k slovenski maši in v našo družbo. Gospa Angela Roschnaj nam

je napekla vsega od torte do potice. Godovnjaki so nam zopet plačali, kar smo pojedli in kar smo popili. Želimo jim še mnoga leta in lepa hvala!

24. rojstni dan je praznovala g. Anita Lesjak. Četudi še ne razume dosti slovensko (se vedno trudi, da se bo naučila), redno prihaja k slovenski maši in je edina prišla k maši z otrokom v košari, ki še ni bil en teden star! Mož Jože nam je plačal vso pijačo, gospa Schweighofer nam je pa prinesla potice. Želimo, da bi bilo še dosti takih mamic med nami in naj ji Bog da zdravje in moč še vnaprej! Lepa hvala možu Jožetu in ge. Schweighofer za vse.

10. marca sta praznovala 55-letnico poroke g. Ivan in Matilda Tkalec. Oba sta imela skozi celo življenje poleg dobrega tudi težko življenje po tujem svetu. Ravno eno leto je od tega, kar jima je vihar zrušil hišo in sta bila na cesti. Četudi sta oba že v precej visokih letih, še redno prihajata med nas. Želimo jima, da bi čez pet let obhajala biserno poroko in še razne slovesnosti med nami! Bog naj jima da zdravje in srečo še vnaprej!

Za velikonočne praznike smo imeli vse slovesnosti po stari navadi. G. Počivavšek je zares lepo opravil vse obrede z lepim petjem in pobožnostjo. Po maši nas je klub povabil na „agapo“. Po blagoslovu velikonočnih jedil smo se kar dobro imeli.

Za zboljšanje pri petju nam je prišel na pomoč g. Jože Kutnjak. Upamo, da se bo res kmalu vrnil med nas v Linz.

Za velikonočne praznike smo obiskali tudi naše bolnike: Milko Kerec, Danijela Hrastelja in Emila Kosmača. Vsem želimo skorajšnje okrevanje!

7. februarja 1991 je umrl Ludvik Terlikar.

Na veliki ponedeljek je umrla Helena Rakušček. Prejšnje čase je prihajala večkrat k slovenski maši. Po želji otrok je bil pogreb v nemškem jeziku. Gospod jima daj večni mir!

Caritas Linz je daroval za poplavljenec v Sloveniji 200.000 šilingov, za kar se jim tudi na tem mestu lepo zahvaljujemo. Pismeno se je zahvalila slovenska skupnost iz Linza in slovensko zastopstvo na Dunaju.

Letošnji izlet nameravamo narediti v začetku junija v Celje in okolico Celja.

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

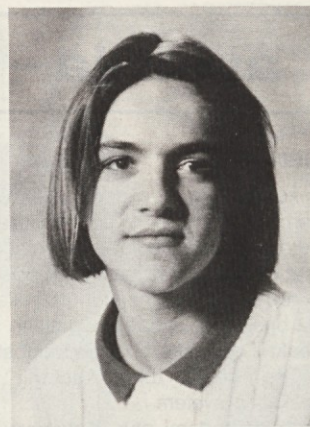
V mesecu marcu je izs. duhovnik krstil dva otroka: v nedeljo, 17. marca, malega Cédrica, tretjega otroka v družini Decoux-Ragolič iz Lambusarta. Teden kasneje, na cvetno nedeljo, 24. marca, pa malo Melisso, hčerko prvorojenko v družini Torfs-Ragolič Joéle iz Auvelaisa. Obema družinama naše čestitke.

Strahotna avtomobilska nesreča se je dogodila v ponedeljek, 11. marca, v bližini Quiévraina: dva osebna avta sta frontalno trčila! Šest oseb mrtvih! Med temi tudi naš slovenski rojak g. Tierry Češek iz Hensiesa. On ni bil sicer takoj na mestu mrtev kot ostalih pet: s helikopterjem so ga prepeljali v Hôpital Civil v Charleroi težko ranjenega in že naslednjega dne je umrl. Vzrok nesreče: prehitra vožnja, 180 in 90 km/h. Tega fanta je izs. duhovnik krstil leta 1973 v župni cerkvi v Hensiesu, kjer smo imeli mašo zadušnico v soboto, 16. marca. Izredno veliko mladih se je udeležilo pogreba. Priporočamo ga božjemu usmiljenju, težko preizkušnim staršem ter ostalim sorodnikom pa naše krščansko sožalje.

Slovenske šmarnice bomo imeli v nedeljo, 12. maja, v župni cerkvi Ste. Barbe v Flénu in v nedeljo, 26. maja, pri Fatimski Mariji v Pironchampsu. Vsi toplj vabljeni!

LIMBURG-LIÈGE

Priprava na nove čase: Srečanje, kjer nam je dr. Zorn iz Pariza govoril o povezavi slovenskih krščanskih izseljencev v Evropi, smo že kratko omenili. Moramo pripomniti, da je napovedani prof. Bavčar bil zadržan in da je njegovo bistrovidno analizo razmer v Sloveniji prebrala ga. Věrena Zorn. Tako smo se samo posredno seznanili z zelo zanimivim človekom, ki je kot slepec napravil visoke študije doma in v tujini in se dvignil v vrhove slovenskih izobražencev. Za tako izredne uspehe v nemogočih okoliščinah je mož poleg izredne nadarjenosti potreboval tudi izredno močno voljo. Močno voljo! Ko-

Tierry Češek, žrtev avtomobilske nesreče, star le 18 let.

ristno bi bilo, da bi se ob tem rojaku globoko zamislili tudi naši mladi.

Zamisliti bi se morali vsi tudi ob naporih dr. Zorna, ki, čeprav ima odgovornost za številno družino, hodi po Evropi in vabi ljudi iz njihovega zapéčka k samooblikovanju, osveščanju in pripravi na delo v korist celotne slovenske skupnosti.

Dr. Zorn in njegovi sodelavci nimajo lahkega poslanstva.

Rešujemo se komunizma, a nas hromi materializem, duh potrošništva, kjer ni življenjskega poleta, mladostnega idealizma in veselja. Mlad človek, ki je zagledan samo v svojo osebo in vse presoja pod vidikom trenutnih koristi in ugodnosti, je nekaj žalostnega.

Tu diši ali smrdi po razkroju.

Naš narod v zgodovinskih trenutkih potrebuje nekaj drugega!

Naši najmlajši so skupno krščevali malega Štefana. — Pred veliko nočjo so se naši najmlajši udeležili praznika pri Kidjemetovih, kjer so krstili Štefana, Klavdijinega in Ivanovega bratca. Za družino in našo mladino je to bilo lepo doživetje. Ga. Anica in g. Polde se zelo trudita, da bi čim več nudila našim najmlajšim. Kidjemetovi so vse lepo pogostili. Malemu Štefanu želimo, da bi iz njega zrastel velik kristjan.

Obisk v domu onemoglih — Pod vodstvom ge. Anice in g. Poldeta so naši najmlajši ponesli velikonočno veselje v Dom onemoglih ter tam zapeli,

zaplesali in izročili malo velikonočno darilo. Od naših so trenutno v tem domu g. Brečko in ga. Zihlerle.

Naša velika noč. — V Eisdenu smo slovesno zapeli alelujo že ob šestih po poletni uri. Slomšek je veselo prepeval v Eisdenu in v Hoevezavelu. V Slomškovi dvorani in v Našem domu je po cerkvenih slovesnostnih bilo velikonočno srečanje s pogostitvijo.

Na binkoštni ponedeljek gremo v Banneux, maša bo v kapeli Soeurs orantes, rue des Fawes 64, Banneux.

Popoldne bomo kot vsako leto piknikovali na ukrajinski pristavi Frankopole pri Francorchamps.

Posebno vabljeni rojaki iz okolice Liège-a.

Ponovno prosimo, da popravite poštno številko za Eisden.

Prej je bilo: 3640 Eisden, sedaj je 3630 Eisden. Vnaprej hvala za razumevanje.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

V velikonočni obnovi, ki jo je vodil jezuitski pater Franc Šetar iz Ljubljane, smo pregledali svoje življenje: kaj delamo, kaj hočemo in kaj smo, v velikonočnih obredih pa smo poskušali priti malo bližje Kristusu, da bomo v moči njegovega trpljenja in vstajenja zmogli hoditi po njegovih stopinjah.

Za Dom srečanja na Šv. Višarjah smo v decembru in januarju zbrali nekaj več kot 15.000 frankov, postna akcija pa je dala po 1000 frankov za popravilo cerkve sv. Venčeslava v Zgornji Ložnici, za župnišče v Gornjem Seniku na Porabskem, za Dom srečanja na Sv. Višarjah in za Slovenski dom v Parizu. Vsem darovalcem naj Bog obilno poplača.

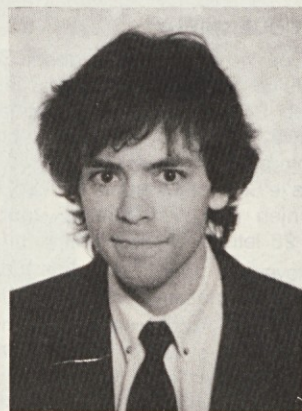
Kidjemetovi z novokrščencem Štefanom v zibki po krstu pred Materjo božjo.

Na Jožefovo je inž. Jean-Claude Krapež na Ecole Centrale de Paris z *odličnim uspehom branil doktorsko tezo* Caractérisation des défauts de type délaminage ou cavité par thermographie stimulée. Jean-Claude Krapež je bil rojen leta 1960 v Hayange, študiral je v Metz in Parizu (1981/84), kjer je leta 1984 diplomiral za inženirja. Zadnja leta je bil zaposlen na Institut des matériaux industriels v Montréalu v Kanadi. K njegovemu res lepemu

uspehu mu iskreno čestitamo in smo ponosni nanj, saj je za časa svojega študija v Parizu zvesto sodeloval pri slovenskih oddajah Radia Notre-Dame. Vsaj nekateri smo mu osebno čestitali ob prijetnem srečanju ob kozarčku in potici v dvorani Slovenskega doma na cvetno nedeljo po maši. Medtem se je Jean-Claude za nekaj mesecev vrnil v Kanado, od januarja pa upamo, da bo za stalno v naši sredi.

Na belo nedeljo smo po maši *proslavili sedemdeseti življenjski mejnik* g. Ivana Drenika, dolgoletnega predsednika Društva Slovencev v Parizu, in g. Jožka Kogoja, ki je šest let vodil blagajno društva. Istočasno smo proslavili

Jean-Claude Krapež je doktoriral iz energetične termografijske fizike na École centrale de Paris.

*Društvo Slovencev v Parizu
in Slovenski dom*

vabita na

1. Slovenski dan

ob 30. obletnici
ustanovitve društva
in 10. obletnici
odprtja Slovenskega doma

Nastopil bo oktet
Simon Gregorčič

Povabljeni so bili tudi
predstavniki slovenskih oblasti

**Binkoštna nedelja,
19. maja 1991
Sv. maša ob 15. uri,
sledi kulturni program
v dvorani**

Slovenski dom
3, Impasse Hoche
92320 — Chatillon

tudi srečanje g. Evgena Fabčiča z Abrahamom. Vsem trem slavljencem, in seveda tudi njihovim ženam, še enkrat naše iskrene čestitke in zahvalo za njihovo zvestobo naši skupnosti, ki ji s svojim delom in zgledom dajejo svoj pečat.

CHATEAUROUX (Indre)

Na binkoštni (risalski) ponedeljek, 20. maja, bo maša za rojake ob deseth dopoldne. Vsi prijazno vabljeni.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Mesec maj je posvečen naši nebeški materi Mariji. Z veseljem bomo okrasili po naših domovih njen kip ali sliko. Radi bomo po družinah zmolili zvečer vsaj desetko rožnega venca nje na čast. Vsako nedeljo se bomo udeležili službe božje in šmarnic ob petju naših najlepših majniških pesmi.

Na vnebohod bomo imeli *prvo sv. obhajilo*. Prvoobhajanci težko pričakujejo to prvo srečanje z božjim Gostom. Molimo, da bi ostali zvesti krstnim obljubam.

Na praznik Gospodovega vstajenja je *krstna voda* občila Bety Moradi-Zamani.

Na belo soboto, 6. aprila, sta si dala *zakrament sv. zakona* David Zawada in Kati Ginete Blondel. Naj vse spremlja božje varstvo. Vsem naše čestitke!

Prisrčni *Bog plačaj* vsem, ki ste se zanimali za moje zdravje, me obiskali in zame molili. S 1. majem bom zopet mogel prevzeti vse dolžnosti, zlasti nedeljske maše in verouk.

TUCQUEGNEUX

V Očetovo hišo je *odšla* gospa Selšek Julka. V soboto, 16. marca, je bil pogreb. Srce ji je odpovedalo. Maja bi izpolnila 83 let. Doma je bila blizu Trebnjega na Dolenjskem.

Bila je Slovenka s srcem in dušo, kot tudi njen mož, katerega je izgubila pred 28 leti. In verna. Rada je prišla na slovenske prireditve, kakor tudi k slovenskim mašam, tudi peš, ni se

otroke, ki jih je bilo sedem, osmi pa je umrl. Radi so se vračali k materi, kakor ptički v gnezdo . . .

Ob njeni smrti naj nas tolažijo besede sv. Pavla, ki pravi, da smo ustvarjeni, da bi živeli z Njim na veke . . .

MERLEBACH

Pa še malo novic iz našega predela Francije:

V naši katoliški misiji se redno *srečujemo* Slovenci in zbiramo vsak mesec pri celodnevni srečanjih. To nam da priliko, da se medsebojno zblížujemo, razvedrimo, izmenjavamo svoje težave in veselje.

Vsako nedeljo imamo slovensko mašo ob 10. uri v kapeli sv. Jožefa, to je v domu samem.

17. marca smo se pa zares številno zbrali v prostorih doma. Pripravili smo namreč družinski dan vseh članov in še kar precej nečlanov se nam je pridružilo, bilo nas je kar okrog 150 pri skupnem kosilu. Vse je bilo živo, zaseden je bil vsak prostorček doma. Obenem smo praznovali tudi *god* našega gospoda župnika Jožeta Kamina. Vsi smo mu želeli za god veliko zdravih, veselih ter duhovnih dni med nami.

Naš *družinski dan* je čudovito uspel. Vsem, ki so pripomogli k temu uspehu, Bog plačaj. Gospodu Tinetu Blatniku pa še posebej hvala za lepe slovenske melodije. Ker smo pa že bili na pragu velikonočnih praznikov, smo se vsi začeli duhovno pripravljati na veliki teden, teden Kristusovega trpljenja.

Na veliki četrtek smo se v lepem številu zbrali ob 20. uri pri večerni maši.

Na veliki petek je bil ob 15. uri križev pot.

Na veliko soboto je bil ob 15. uri blagoslov velikonočnih jedil. Slovenske matere niso pozabile na lep slovenski običaj. Ob 20. uri pa je bilo slovensko velikonočno vstajenje. Zmagoslavna pesem Kristus je vstal je zadonela. Spomin na zmagoslavno vstajenje vstalega Kristusa. Vsak je čutil duhovno veselje in neomajno upanje v Kristusa, ki je za nas umrl in vstal.

Na veliko nedeljo pa je bila ob 10. uri slovenska peta sveta maša.

S prazniki se je začel tudi muhasti april. Vsem starejšim ljudem, vsem bolnikom želimo, da bi žarki pomla-

danskega sonca ogreli njih srce in pregnali mrzle dneve zime, da bi se vsi, ki zaradi dolge zime niso mogli uživati svežega zraka, naučili in ogreli spet v topli cvetoči naravi.

S prošnjami in željami za vse dobro se bomo obrnili k naši brezjanski Materi. V ta namen se bomo spet zbrali 1. maja v *Habsterdicku*. Ob 10. uri bo slovesna maša. Po maši se bomo zbrali v prostorih doma v Merlebachu, kjer bo na voljo kosilo.

Ob 15. uri bodo v kapeli sv. Jožefa pete litanije Matere božje. Vsi ste toplo vabljeni k brezjanski Materi v *Habsterdick*.

nemčija

STUTTGART-okolica

Zlata velikonočna nedelja. — V slovenski župniji v Stuttgartu smo letos prvokrat praznovali *zlato poroko* in to prav na velikonočno nedeljo. Notar dr. Anton Komotar in žena Ana, roj. Domboš, sta točno na ta dan pred 50 leti (31. 3. 1941) stopila pred oltar v cerkvi sv. Petra v Ljubljani. Tako je razumljivo, da sta se za svojo zlato poroko želela držati tega datuma in slovesnost velike noči je olepšala tudi njuno praznovanje. Oba zlatoporočenca sta bila rojena na Vrhnikih. Vojne in povojne vihre so ju pripeljale prek Italije, Južne Amerike in Švice v Stuttgart, kjer živita že 20 let. V zakonu so se jima rodili trije otroci. Sin, dr. Anton Komotar, živi s svojo družino v USA; drugi sin, inž. Radko Komotar, živi s svojo družino v Švici; hčerka Katarina živi v Schwieberdingenu v Nemčiji in je poročena z zobotehnikom Antonom Strojanom. Od osmih vnučkov se jih je šest udeležilo zlate poroke svojih starih staršev in ti so za velikonočno in zlatoporočno mašo okrasili oltar z narcisami. Komotarjevima zlatoporočencema tudi na tem mestu iskreno čestitamo in jima kličemo: še na mnoga leta!

Posebna cvetna nedelja. — Cvetno nedeljo smo praznovali v posebnem pomladanskem razpoloženju. Najprej smo doživljali cvetočo pomlad v naravi.

Kar 230 pirhov so skuhale in pobarvale v Slovenskem domu v Stuttgartu. Te so potem ministranti razdelili udeležencem velikonočne maše. Od leve proti desni: Helena L., Viktorija V., Sonja V. in Petra C.

Na veliko noč sta v Stuttgartu praznovala zlato poroko notar dr. Anton Komotar in žena Ana, roj. Domboš, oba po rodu iz Vrhnike. Slavja sta se udeležila tudi hčerka Katarina in sin Radko z družinama.

Potem se je pri slovenski službi božji v Stuttgartu zbral narodni cvet naših deklet in fantov, da s pesmijo, prošnjami in branjem trpljenja oblikujejo bogoslužje. Tretji pomladanski cvet pa so predstavljali pušpanovi šopki s slovenskim trakom (bilo jih je nad 200). Tako je bila ta nedelja res nekaj posebnega, nekaj cvetočega, ki je vse udeležence doživeto pripravila na praznovanje velike noči. Mladina je s svojim sodelovanjem potrdila, da ceni svoja verska izročila in je pripravljena tudi nekaj storiti v čast božjo.

Košarica ob košarici. — Običaj velikonočnega žegna postaja med našimi rojaki na Württemberškem vedno bolj priljubljen. Obnavljamo ga skozi 30 let, odkar je tukaj slovenska župnija. Letos so se gospodinje še posebej potrudile, da postavijo pred oltar lepo okrašene košarice s kruhom, kolačem, mesom, pirhi in hrenom. Pri blagoslovu v Esslingenu je bilo 27 takih košaric pred oltarjem, v Stuttgartu pa celo 80 in poleg njih dve župnijski košari z 220 pirhi, namenjeni udeležencem velikonočne maše. To pot so jih pobarvala naša dekleta (Sonja Vuk, Petra Casar, Helena Lesjak in Viktorija Venta) pod vodstvom Marijine sestre Mateje. Menda so prav zato ministranti vse oddali pri izhodu iz cerkve.

Zahvala iz Ljubljane. — Lani je dekliški krožek pod vodstvom Vukove Sonje pripravil lepe božične kartice, katere so dekleta na Miklavžovo nedeljo ponudile rojakom v Stuttgartu. Izkupček v višini 550,— mark so poslale v Ljubljano za revne matere in otroke. Sestra Angela Kotnik, ki tam vodi Družino Kristusa Odrašenika za pomoč revežem, jim je poslala pismo, v katerem pravi: „Predvsem nudimo začasno zavetje materam z otroki, otrokom brez staršev, invalidom ter ostarelim... Verjetno vam je znano, da je pri nas velika stanovanjska stiska in da so v posebno težkem položaju neporočene matere. Dve, ki sta v zadnjem času prišli k nam, sta se znašli na cesti brez stanovanja in brez zaposlitve, ker sta delali le honorarno pri privatnem obrtniku. Obe sta izjavili, da gresta raje skupaj z otrokom v smrt, kot da bi ga dali od sebe...“ No, naša dekleta v Stuttgartu so s svojim idealizmom udarile na pravo struno, ali ne?

Maše v maju: Stuttgart: 5., 12., 19. maja ob 16.30 uri, Böblingen: 5. maja ob 10. uri, Schwäbisch Gmünd: 12. maja ob 9.30 uri, Schorndorf: vnebohod, 9. maja, ob 8.45 uri, Aalen: vnebohod, 9. maja, ob 11. uri, Heilbronn: sobota, 25. maja, ob 17. uri, Oberstenfeld: 26. maja ob 9. uri, Esslingen: 26. maja ob 16.30 uri, Michaelsberg: Rešnje Telo, 30. maja, ob 15. uri.

Sobotna šola v Stuttgartu: 4. in 11. maja, od 15.—17. ure

Pouk v Böblingenu: 5. maja ob 9. uri.

Materinska nedelja v Stuttgartu: 12. maja.

Na slovenski prereditvi v Esslingenu na Württemberškem se otroci po svoje zabavajo. Zadovoljni so s stojišči in stopnicami. To je bilo na materinsko nedeljo lani.

OBERHAUSEN

Slovenske krščanske skupnosti v naši župniji so se skupaj z vso Cerkvijo veselile velikonočnih praznikov. Vsako leto smo v času velikih praznikov nekoliko okrnjeni. Veliko rojakov je tudi letos odšlo obhajati veliko noč v Slovenijo. Prav te dni smo bili deležni poročil in vtisov od doma. Ni vse razveseljivo, ljudi skrbni in tare težka gospodarska in politična situacija. Vendar je bilo velikonočno praznično povsod.

Tudi tukaj v severnem Porurju in Vestfaliji smo se skušali po svojih močeh pripraviti na dneve Gospodovega vstajenja. Tik pred cvetno nedeljo nam je prišel na pomoč jezuitski pater Edmund Böhm iz Ljubljane. Veliko je spovedoval in pripravil nekaj duhovnih večerov za obnovo verskega življenja. Ponemokod smo poskušali sami spoznavati sveto pismo — knjigo življenja. V mladinski skupini smo imeli prav tako postne teme.

Prazniki so bili spet lepo doživetje. Na veliki četrtek in veliki petek je bilo bolj malo slovenskih kristjanov pri obredih v Essnu in Oberhausnu, kjer sva sodelovala z diakonom Stanetom. Na veliko soboto pa smo ob blagoslavljanju velikonočnih jedil zaželeli drug drugemu veselo in božje milosti polno veliko noč. Prav zares slovesno in tudi lepo obiskano pa je bilo večerno bogoslužje v Moersu. Prišli so mnogi tudi iz drugih mest. Predvsem iz Krefelda, Oberhausna in Essna. To je razveseljivo. Na veliko nedeljo je bila polna kapela v Essnu in Oberhausnu. Presemetljivo veliko Slovencev se je zbralo popoldne v Eschweilerju.

V tednu po veliki noči pa smo imeli v Essnu spet *dva pogreba*. V velikem tednu sta preminuli Jožica Sieger, roj. Gregorčič, in Ana Petrovič, roj. Rogina.

Jožica je bila v Essnu Slovenecem znana žena predvsem po delu za slovensko skupnost. Rojena je bila v Dolenjem Vrsniku pri Idriji, družina pa je živela v Bevkah pri Vrhniki. Otrok je bila še, ko ji je umrla mati. Oče je skrbel za pet otrok. Med vojno se je zagledala v nekega nemškega ujetnika in leta 1952 peš prišla za njim v Nemčijo. Najprej je delala v gozdu, kasneje, ko se je preselila v Essen, pa je dobila mesto v bolnici kot bolniška sestra. V

Pok. Jožica Sieger

Essnu je srečala tudi svojega kasnejšega moža. Trije otroci so jima umrli takoj po rojstvu. Začetki slovenskega društva v Essnu so povezani prav s tema dvema zakoncema. Več let sta vodila delo in življenje v njem. Šele pred nekaj meseci je zvedela za bolezen, ki ji je vzela zemeljsko življenje.

Na pogrebu pok. Jožice sem dobil za brisalcem svojega avtomobila sporočilo o smrti druge Slovenke iz Essna, Ane Petrovič. Doma je bila z Biljskega vrha pri Zavrču v Halozah. Leta 69 je prišla s svojimi petimi otroki za možem v Nemčijo. Že čez dve leti je umrl mož za kapjo. Tedaj so se že nameravali vrniti vsi, pa so vendarle nazadnje ostali tu. Navezana je bila na domačijo, vsako leto je šla poskrbet, da ni zamrla zemlja.

Pri slovenski maši smo molili za milost odrešenja in večnega življenja za obe rajni Slovenki.

In za konec še *spodbudna vest*. To poročilo nastaja tik pred odhodom mladinske skupine na smučanje in srečanje z mladimi v domovini Sloveniji.

Skupina, ki je skrbela za dobro počutje Slovencev iz Švedske — v Berlinu.

BERLIN

Da ne bi bila velika noč za Slovence v Berlinu, vsaj nekatere, preteklost-ljudsko izročilo, smo jo tudi letos lepo obhajali. K praznovanju se nam je pridružilo 44 Slovencev iz Švedske, skupaj s svojim duhovnikom g. Jožetom Drolcem, ki je na velikonočno soboto z nami razmišljal: „Padel je berlinski zid. Podobno se je zgodilo ob Jezusovem vstajenju: padel je zid med Bogom in človekom.“

Na potezi je torej človek, da začne rušiti zidove, odstranjati kamenje, barikaade, ki jih je nastavil na poti do človeka, do ljudi. Le tako bo velika noč sredi nas, našega življenja, skozi vse leto.

Poleg praznovanja velikonočnega tridnevja so si Slovenci iz Švedske ogledali znamenitosti Berlina: Kuddamm, center zahodnega dela mesta; Gedächtniskirche, Reichstag, Brandenburger Tor, Checkpoint Charlie — muzej, Siegelsäule, Alexanderplatz, center vzhodnega dela mesta... Vsak je z veseljem vzel s seboj košček berlinskega zidu, ki smo ga še našli na Weddingu.

Upamo, da smo Slovenci iz Berlina še enkrat dokazali, da znamo biti dobri gostitelji, da znamo skupaj delati v zadovoljstvo naših gostov. Sreča, ki je sijala z obrazov Slovencev iz Švedske, ko so odhajali, je bila nagrada in plačilo za vse, kar smo svojim sonarodnjakom storili v dveh dneh bivanja v Berlinu.

MÜNCHEN

No, to pot se je pa nabralo nekaj več stvari, o katerih je treba poročati.

● Najprej o *materinskem dnevu*, ki smo ga pripravili na tiho nedeljo.

Med mašo je pevski zbor zapel nekaj

Velikonočna jedila
v Berlinu.

pesmi, posebno lepó Pod oljkami. Med darovanjem je pel deklíški zbor. Sicer pa je pela cela cerkev.

V dvorani nas je najprej prijetno pozdravil oder z veliko črno mačko, naslikano na zadnji steni. Mojstrsko jo je upodobila Veronika iz mladinske skupine.

Vsebinsko je bil program sestavljen po ustaljenem redu: njegovi glavni stebri so bili nastopi treh skupin otrok naše sobotne šole; mednje so pa bile postavljene druge točke.

Nastope je z besedami povezoval g. Jure, to pot še posebno toplo in prijetno.

Najprej je srednja skupina šolarjev uprizorila Muco copatarico. Besede je bilo v dvorani lepo razumeti. Prav presenetilo je gibanje igralcev — bilo je zelo domiselno začrtano in živahno iz-

vedeno. Ker je bilo nastopajočih preveč, da bi jih lahko naštevali po imenih, naj omenimo vsaj soliste: muco copatarico Sabino, mamo Asjo, pa tri tujce: Petra, Davida in Dominiko. — Ista skupina je potem še zapela in pri pesmi Enkrat je bil en škrtat izmenoma v dveh vrstah duhovito vstajala in počepala.

Zatem je mala skupina prikazala veselo šolo. Učiteljica Melita jih je spraševala o rožah in ptičkih, soncu in drevju, otroci so pa na vsako vprašanje odgovorili s petjem odgovarjajoče pesmi. Cel koncert so se naučili. V začetku so v razred privpili, kot se to za vsako šolo spodobi. Marko je zamudil, pa se je potem kot pravi potepin prikradel v razred. Na koncu je še ves razred zapel, da imajo najrajši svoje mame.

Višja skupina je zaigrala zadnji prizor iz Gogoljevega Revizorja. Kot igralca sta se posebej izkazala glavar Tomaž in poštarica Melita. Sicer so pa

nastopili kot skupina, ki se je harmonično odzivala na dogajanje. Na koncu je vojak Dani strumno prikorakal pred glavarja s sporočilom, da je pravi revizor zdaj prišel. Prav presenetile so obleke in maske nastopajočih, saj česa takšnega doslej nismo bili vajeni. Na koncu nam je skupina postregla še z dvema pesmima.

Naslednji odmor je bil malo daljši. G. Jure nam je pojasnil, da se dekleta preoblačijo in je torej podaljšanje odmora razumljivo. Ko se je zavesa dvignila, se je na odru prikazal pravi slovenski pušeljč desetih deklet v narodnih nošah. Čudovit prizor! Iz mladih grl sta se uglašeno oglasili dve pesmi.

Na koncu so vsi nastopajoči skupaj zapeli pesem mamam. Najmanjši so se posedli na tla na sprednji rob odra, tako da so jim noge bingljaje v dvorano, za njimi je čepela oz. klečala srednja skupina otrok — škoda, da jih je pri tem veliko manjkalo! — zadaj pa so stala dekleta v narodnih nošah. Ko bi bili vsi, bi bil to res mogočen pogled na skupino šestdesetih otrok.

Seveda so za sklep otroci obdarovali svoje in druge mama z rdečimi nageljčki.

Vse petje je pripravila ga. Bolčinova, pri pripravi odra sta bila pa tako kot že vrsto let najbolj udeležena gg. Knavs in Bolčina, pomagali so pa še nekateri drugi. Vsem se fara prisrčno zahvaljuje.

Po mnenju tistih, ki že vsa leta spremljajo naše materinske dneve, je bil ta doslej najlepši.

● Značilnost letošnjega praznovanja *velike noči* je bila ta, da se je zelo veliko naših faranov odpravilo za praznike domov. Na cvetno nedeljo nas je bilo pri procesiji z oljkami in butaricami še veliko, pri obredih na sveto tridnevje in pri maši na veliko noč pa znatno manj. Naša kapela je bila zelo okusno okrašena in obredi so bili lepi.

Slovenci iz Švedske v Berlinu

nizozemska

Velika noč: Nadvse slovesna je bila naša velikonočna procesija v zgodnjem velikonočnem jutru. Mešani zbor Zvon, mestna godba s predstavniki v

V začetku prizora *Muca copatarica* otroci spijo na tleh. (München)

Del otrok in deklet pri petju sklepne pesmi mamam. (München)

cilindrih in frakih, folklorna plesna skupina v narodni noši, Škrjančki s kipom vstalega Kristusa in presenetljivo dolga procesija vernikov. Zanimivo! Malo nas je, pa si kaj takega more privoščiti doma malokatera župnija.

Ni čudno, da na Holandskem Slovenci tretje in četrte generacije nimajo nobenega občutka manjvrednosti.

Ponosni so na svoj rod.

Naj tako tudi ostane!

Hvala vsem, ki sodelujejo.

Tedenske šmarnice bodo po dogovoru. Pridite!

Iskrena hvala za prispevke v korist Doma srečanja na Sv. Višarjah. Močno želimo, da bi pri tej akciji sodelovali VSI, ki morejo.

Dom srečanja je zaradi svoje lege,

Folklorna plesna skupina iz Nizozemske je bila na turneji v Sloveniji.

višarske zgodovine in njene simbolike naša SKUPNA zadeva.

*Nazadnje še, prijat' lji,
ki smo zato se zbrat' li,
ker dobro v srcu mislimo.*

Dokaj dni

naj živi

Bog, kar nas dobrih je ljudi!

Prešeren

švedska

- Končno so v deželo zopet prišli daljši dnevi. Hrepenenje po velikonočnih praznikih je bilo za nekatere tudi priprava na obisk Berlina in pričakovanja srečanja z berlinskimi Slovenci.

- V Stockholmu smo se marca zbrali k slovenski maši ravno na cvetno nedeljo. Za bogoslužje v spomin Jezusovega slovesnega vhoda v Jeruzalem smo se pridružili občestvu stolne župnije. Tako smo bili pri procesiji, ki jo je vodil stockholmski škof Hubertus

Brandenburg. Cvetnonedeljska procesija v znamenitem mestnem predelu Södermalm je bila svojevrstna manifestacija za navzočnost Kristusa v družbi, ki v vsakdanjosti nanj rada pozablja, in na prisotnost katoliške Cerkve v tem delu sveta.

- *Slovo.* V sredo, 3. aprila, smo se v Bjuvu z mašo zadušnico poslovili od Marije Sevšek, ki je umrla ravno na svoj godovni dan, 25. marca. Poleg njenih domačih, njenih sorodnikov iz Bjuva ter okolice in iz Slovenije, je bilo navzočih tudi precej rojakov tega kraja. Rodila se je 23. marca 1915 v župniji Brezno ob Dravi. V mladosti se je morala prebijati skozi revščino. Tudi pozneje ji življenje ni prizanašalo. Vse je premagala s svojo skromnostjo in pridnostjo. 1966 je prišla na Švedsko za svojim sinom Dušanom in hčerjo Karolino. Obema — in tudi njunim družinam — iskreno sožalje!

BINKOŠTNO SREČANJE V VADSTENI

na binkošti, 19. maja, ob 12. uri

Letos, v Brigitinem letu, vas Vadstena še posebej vabi.

Shod bomo pričeli z mašo ob 12. uri, ki jo bo vodil mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej.

Tja pričakujemo tudi ministra za Slovence po svetu dr. Janeza Dularja.

Nastopil bo dramski umetnik g. Aleksij Pregarc in stari znanci — orkester Lastovke.

● *Švedski Slovenci v Berlinu* — Letos smo si Slovenci na Švedskem izmislili prav posebno varianto velikonočnega praznovanja — na pobudo slovenskega katoliškega duhovnika g. Jožeta Drolca se nas je zbralo kar za cel avtobus, ali točneje, 44 rojakov iz vse Švedske. Proti Berlinu smo se odpravili na veliki četrtek zvečer: potovanje je potekalo iz Göteborga proti Halmstadu, Helsingborgu, Bjuvu in Landskroni, skozi Löddeköppinge in Malmö nato pa iz Trelleborga s trajektom do Sassnitta v Vzhodni Nemčiji. Naš končni cilj je bil Berlin, kjer smo pristali na veliki petek ob dveh popoldne. Tam so nas pričakali nadvse gostoljubni in prijazni rojaki slovenske katoliške misije z g. župnikom na čelu.

Če rečemo slovenskim Berlinčanom „prijazni rojaki“, poskušamo v to besedo strniti neki širši pomen, kateremu bi sicer še tako gostobeseden opis mogel storiti krivico. Gostoljubnost, katere smo ob našem obisku v Berlinu bili deležni, mora človek sam doživeti, da bi jo lahko resnično dojel! Poleg slovenskega župnika g. Martina Horvata se je nekaj slovenskih družin dobesedno popolnoma žrtvovalo, da bi naredili naš obisk pri njih bolj pomemben in prisrčen. To jim je seveda tudi uspelo. Upamo, da smo jim s skromnimi besedami zahvale vsaj delno pokazali, kako hvaležni smo jim za ves velikodušni trud! Nasititi 44 ljudi tri dni po vrsti — ni bila najmanjša stvar.

Poleg vseh telesnih dobrin pa smo bili seveda deležni tudi duhovnih.

Pok. Marija Sevšek iz Bjuva

Skupno z obema slovenskima duhovnikoma Martinom Horvatom (Nemčija) in Jožetom Drolcem (Švedska) smo obhajali velikonočno bogoslužje v nadvse prisrčnem okolju, v katoliški cerkvi na Kolonnenstraße 38 v Berlinu. Lepo slovensko pesem — najprej postno, pozneje pa velikonočno — je vodil g. Franjo Pukmeister, pomagali pa smo mu tudi mi iz Švedske. Za naše dobro počutje v Berlinu so skrbeli tudi ostali trije člani Pukmeisterove družine ter družina Selevškova, Perdanova, Božičeva, Žirovnikova, Maseljeva, Puhova, Jakopičeva in druge. G. Martin Horvat nam je ves čas bivanja v Berlinu neutrudno stal ob strani in se trudil pokazati nam čim več znamenitosti tega 3,7 milijonskega mesta. Z besedami je torej skoraj nemogoče izraziti našo globoko hvaležnost, rečemo lahko le: Bog vam povrni za ves trud, dragi naši rojaki v Berlinu!

Morda bo koga izmed bralcev zanimalo, kako je prišlo do našega obiska v Berlinu. Lani so se rojaki iz Berlina udeležili slovenskega binškočnega srečanja v Vadsteni, ki ga vsako leto organizira slovenski izseljenski duhovnik za Slovence na Švedskem in ki je postalo za nas že tradicija. Z obiskom berlinskih Slovencev pri nas so bile vzpostavljene vezi, ki so letos rezultirale z našim obiskom v Berlinu. Obisk „Berlinčanov“ je seveda bil nekoliko drugačnega značaja kot naše letos, saj so obiskali več pomembnejših krajev na Švedskem in niso bili nikomur naravnost „v breme“ kakor smo to bili mi njim.

Želela bi se zahvaliti gospodoma Jožetu Drolcu in Martinu Horvatu, ki sta nam omogočila to prelepo velikonočno doživetje v Berlinu! Tudi samo potovanje z avtobusom je potekalo, kot si ga človek le more želeli! Posebej so mi ostali v spominu mladinci: Dominika, Natali, Zdravko, Alexander, Anne-Marie, Sabina, Camila in drugi. Prijazni šofer in soproga sta se tudi odlikovala s potrpežljivostjo; za veselo razpoloženje so skrbeli Stane s soprogo, göteborgške tri sestre z družinami, Karli in Marija, iz Bjuva Koradžijetovi, iz Landskrona Budjeve ter iz Malmöja družini Hozjan in Siličeva ter ne nazadnje oba Janeza iz Štokholma! Skoraj gotovo sem na koga pozabila, kar pa ni bil moj namen.

Pok. Mojca Heinzl

Ponovno srečanje z rojaki iz Berlina v bližnji prihodnosti bo nekaj neizbežnega. Hvala vam in nasvidenje, kjerkoli že!

Gusti

švica

Sestra smrt nas Slovence v Švici z enkrat še bolj redko obišče, zato nas pa njen obisk toliko bolj presune.

Na 5. postno nedeljo, 17. marca 1991, se je po težki, a pogumno prenašani bolezni preselila iz zemeljskega življenja v večno Mojca Heinzl-Topler, bivajoča v Zuchwilu pri Solothurnu, kjer je zapustila moža, hčer in sina.

Rojena je bila 28. junija 1939 na Muti, šolska in mladostna leta pa je preživela v Činžatu, župnija Sv. Marija v Puščavi (pri Lovrencu na Pohorju). Po dveipolletnem bivanju v Avstriji se je pred 31-imi leti priselila v Švico in se leta 1964 poročila z Ludvigom Heinzlom. Rada se je povezovala s slovenskimi rojaki in se poleg rednega bogoslužja udeleževala raznih romanj in prireditev, pri katerih je tudi po svojih močeh sodelovala. Odlikovale so jo iskrena srčna dobrotla, skrbnost, vestnost, skromnost . . . Vse je delala res iz ljubezni. Imela je mojstrske prste za risanje na porcelan, iz česar se je zrcalil njen značaj. Zadnje leto si je naložila skrb za zbiranje denarnih sredstev za orgle Marijine cerkve v Puščavi.

Mradi rod Slovencev ob blagoslovu v Appenzellu.

A v urejeno in pestro življenje je kana grenkoba. Prišla je bolezen, operacija, posledice, slovo . . . , vrnitev k nebeškemu Očetu.

Matic ponosno drži v rokah butarico, ki mu jo je iz Slovenije kar po pošti poslal njegov stric p. Tomaž Menart.

Od pokojne Mojce smo se poslovili v sredo, 20. marca 1991, na pokopališču in v cerkvi v Zuchwilu. Pogreba in pogrebne maše — vse je ob asistiranju oz. somaševanju p. Damijana vodil p. Remigij Odermatt — se je poleg družine in sorodnikov udeležilo veliko število slovenskih in švicarskih vernikov. Sodeloval je tudi kvartet Kranjci.

Po naši lepi krščanski navadi smo jo na predvečer pogreba takorekoč v nepričakovanem številu prišli kropit v mrliško vežo, kjer je ležala, ter skupaj zmolili zanjo večernice za rajne in rožni venec. Tudi s tem se je pokazalo, kako smo Mojco cenili. Zato se bomo — Bogu hvaležni za njeno bivanje med nami — nje in njene dobrote radi spominjali.

Naj počiva v miru in uživa pri Bogu večno srečo. Družini in sorodnikom pa izrekamo globoko sožalje.

Prešernov dan — dan slovenske kulture 1991. — Od leta 1945 osmi februar, obletnico smrti našega največjega pesnika Franceta Prešerna, obhajamo kot kulturni praznik slovenskega naroda. Letos je za to praznovanje še en razlog več: njegova pesem Zdravljica, ki vošči vsem Slovincem edinost, srečo in spravo ter oblast in čast, vsem narodom pa mir in prijateljstvo, je od lanske pomladi uradna himna Republike Slovenije. Kot uvod v proslavo Dneva slovenske kulture v Meilenu smo tako, skupaj s komornim zborom Slovenija iz Züricha, zapeli: Žive naj vsi narodi, kitico, ki je po republiškem zakonu izbrana za slovensko himno.

Po strnjem prikazu Prešernove pesnitve, ki ga je podal p. Robert, je Nataša recitirala pesem Ljubke Šorlijeve Osmi februar, komorni zbor Slovenija pa je zapel venček narodnih in umetnih pesmi.

Drugi del naše proslave pa smo posvetili slovenskemu pisatelju Francetu Bevku ob 100-letnici njegovega rojstva. Pisatelj je ljubljene slovenskega naroda, še posebej primorskega ljudstva, katerega glasnik je bil. Njegove knjige, tako tiste za odrasle kot tiste za mladino, sodijo md najbolj razširjena in prebirana domača dela. Življenje in delo nam je izčrpno približala Rezka dr. Žnidaršičeva, tudi sama presenečena nad njegovim plodnim življenjem, nad

obširnostjo in raznolikostjo njegove ustvarjalnosti. Izbor iz Bevkovega snovanja je obsegal: odlomek iz kaplana Martina Čedermaca, Ana Marija se je naučila prisrčno pesmico Polžek, Pavel nam je povedal, kako se je pričela Bevkova pisateljska kariera, ki jo je opisal v črtici Moja prva knjiga. Mateja pa je recitirala pesem, ki jo je porosilo vojno gorje Mati sedmerih žalosti. Nihče od navzočih ni vedel, da je Bevkova pesmica tista, ki jo še mnogi danes pomnijo iz otroških let:

*Pojmo, pojmo spat,
angelček je zlat,
posteljco postelje,
v sobo nas popelje,
rahlo zaodene,
vrata nam zaklene:
k nam ne smejo škratci,
zdaj molimo, bratci!*

Ob koncu svojega prikaza je dr. Rezka Žnidaršičeva navedla besede Cirila Kosmača ob zadnjem slovesu od Franceta Bevka v septembru 1970:

„ . . . Živel je, kot je živelo njegovo ljudstvo, nikoli ni umetnil o vrednosti življenja, temveč je vedel, da življenje je, da se je treba boriti, da bo življenje vredno živeti, da bo človek svoboden, da bo beseda svobodna, da bo kruh pravično razrezan in na vsaki mizi. Kaj je bolj preprostega in, kaj lepšega . . . ?“

Proslavo je sklenil p. Robert z besedami zahvale nastopajočim pa vsem, ki so pripravili dvorano, napekli slovenskih dobrot in se potrudili, da nismo bili ne lačni in ne žejni. Končal je z mislijo, ki jo je v pesniško podobo vklestil pesnica Mila Vlašič-Gvozdič v pesmi pod naslovom Prelepa Slovenija:

*Majhna, drugačna.
Veliko srce.
Topla roka.
Lipov cvet.
Vrata pomladi
odpiraš.
S Prešernom korakaš.*

Dobrodelna prireditelj „Pomagam poplavljeni Sloveniji“ Zürich-Heuried 1991.

1. nov. 1990 — datum, ki bo ostal zapisan v zgodovino in v spomin ljudstva pod Triglavom in številnih Slovencev po svetu. In ko je že stekla akcija zbiranja denarnih prispevkov, oblačil, obutve,

Z jerbasm Slovenske misije na poti v cerkev.

posteljnine, se je porodila tudi misel o dobrodelni prireditvi. Žal smo primerni prireditveni prostor dobili šele letos, saj se za podobne dvorane zbirajo rezervacije že v začetku leta.

Pri prireditvi je sodelovalo vseh šest slovenskih društev v Švici ter Slovenska misija Solothurn in Zürich. Pred začetkom kulturnega programa je p. Robert priklical navzočim v spomin naslednje: na zbirnem računu Slovenske misije se je zbralo 38.937,— frankov za celjsko bolnišnico; Triglav je še posebej iz društvene blagajne nakazal 20.000,— frankov; Planika Win-

terthur 3.200,— frankov; Bruno Fidler in Stane Planko sta na lastno pobudo zbrala in izročila za bolnico 3.130,— frankov; dobrodelna prireditev Slovenske misije v Solothurnu je navrgla 5.500,— frankov. In tu so še številni, ki so osebno svoj prispevek izročili neposredno posameznim prizadetim . . . Če seštejemo samo zgoraj omenjene številke, potem dobimo vsoto 70.767,— frankov. Brez dvoma smemo zapisati, da nas Slovence v Švici zbrana pomoč v gotovini kot tudi dve toni in pol rabljenih oblačil, ki so bila poslana z letalom, uvršča v sam vrh pomoči, ki jo je Slovenija prejela od Slovencev v tujini.

Kulturni program je obsegal nastop folklorne skupine Encijan, kvarteta Kranjci, komornega zbora Slovenija; Monika je s svojo otroško iskrivostjo zapela tako pristrčno, da je požela izreden aplavz občinstva; Igor je iz svoje harmonike izvalil cel splet slovenskih

narodnih; nepogrešljiva dekleta Doris, Martina in Valerija, sestre Martina in Andreja so ob spremljavi kitare res lepo zapele; Martina pa je občuteno tudi recitala Železno cesto . . . Skratka, program je bil pester in bogat. Žal pa obisk ni dosegel pričakovanja organizatorjev.

Ob zvokih priložnostnih harmonikarjev so se nekateri tudi zavrteli in tako je minilo še eno srečanje, to pot prvič v znamenju dobrodelnosti. Naj bo slehernemu povrnjeno po meri njegove velikodušnosti.

*Svet slovenskih krščanskih
izseljencev*

vabi na

Srečanje na Sv. Višarjah

v nedeljo, 4. avgusta 1991

Ob 13. uri slovesna maša,
ki jo vodi slovenski metropolit
ljubljanški nadškof
dr. Alojzij Šuštar

Dopoldne predavanje
v Domu srečanja

Blagoslov veliko-
nočnih jedil na
veliko soboto v
Zürichu.

slovenske radijske oddaje

- **Köln**
vsak dan, razen nedelje
16.15—16.50
na frekvencah 31, 41, 49 m
ter 6140, 7130 in 9770 kHz
v soboto in nedeljo dopol-
dne ob 9.30—10.20
na frekvencah 41, 49 m ter
5995, 6130 in 7130 kHz

- **London**
vsak dan
12.00—12.15 na frekvencah
9.61, 11.78, 15.235 MHz
ter 31.22, 25.47 in 16.69 m
v nedeljo dopoldne
11.30—12.15 na istih frek-
vencah

vsak večer
18.30—19.00 na frekven-
cah 6.05, 9.77, 11.78,
15.315 MHz ter 49.59,
30.71, 25.47 in 19.59 m

- **Vatikan**
vsak dan
18.45—19.00 na frekven-
cah 41 in 49 m ter 1530 kHz
ponovitev naslednje jutro
4.45—5.00 na istih frek-
vencah.

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

● STALNE BESEDNE ZVEZE ZAMENJAJ Z BOLJ RAZUMLJIVIMI IZRAZI.

- Jabolko ne pade daleč od drevesa.
- Ta človek mi pije kri.
- Temu bom kosti preštel.
- Sosed nam gre na roke.
- Natočite nam vendar čistega vina.

● NASLEDNJE BESEDNE ZVEZE SPREMENI V IZPELJANKE.

PRIMER: angleški jezik — angleščina.

- Gorenjsko narečje, bukov les, biti čevljar, domišljav človek, učenec dopoldanske izmene, kontrolna naloga, grda kočja, prostor za umivanje in kopanje, prostor za parkiranje, postajati siv, postajati star, ki se da prenašati, ki se rad prepira, prevalec Trsta.

● POPRAVI NAPAKE.

- Izvijavo, otkleni, otpri, pedeset, potkev, potpis, posatka, pretsednik,

rastava, raspokan, rastrgan, slatkor, šezdeset, zveski.

● ZAMENJAJ LEŽEČE TISKANE BESEDE S PODPOMENKAMI.

- PRIMER. Žival spi. Mačka spi. —
- Na vrhu kozolca je pel ptič.
  - Pod košatim drevesom sta sedela ded in babica.
  - Anica je prinesla mami tri rože.
  - Šport ga zelo zanima.
  - Oče je ujel v ribniku ribo.

● IZ NASLEDNJIH BESED NAREDI MANJŠEVALNICE.

- Baba, brada, ded, dekle, fant, glava, grič, kapa, kava, klop, konj, mama, noga, okno, otrok, ptica, riba, srce, stric, stvar, voda, žival.

● IZBERI IZ OKLEPAJEV PRAVO OBLIKO.

- Po delu sem si umil (roke — roki).
- Pred (očesoma — očmi) se mi dela tema.
- Bara je poljubila bratranca na (lica — lici).
- Zavihal sem (rokava — rokave).
- Oslepel je na (obe očesi — na oboje oči).

● POPRAVI POGOVORNE OBLIKE.

- Pred dvema leti sem bil na morju.
- Okna na podstrešju sta odprta.
- V dar sem dobil dva jabolka.
- Tanja je pojedla dve čokoladne torte.
- Obe tekme smo izgubili.

● SAMOSTALNIKE DOPOLNI S PRIMERNIMI MERSKIMI IZRAZI.

- PRIMER: Prosim dva čaja. Prosim dve skodelici čaja.
- Tri juhe, dve solati, ena rdeča pesa,

dva kruha, en konjak, ena rebula, dve pivi, dve limonadi, pet sladoleдов.

● POSTAVI NASLEDNJE SAMOSTALNIKE V 6. SKLON.

- Bor, bager, dar, dogovor, kompresor, izvir, kuhar, lopar, mikser, mizar, prepir, sveder, štor, tesar, tir, traktor, upor, večer, Aleksander, Gregor, Peter, Viktor, Ravnikar, Vidmar, Žumer.

● BESEDE V OKLEPAJIH POSTAVI V USTREZNE SKLONE.

- Vsi (otrok) nimajo toplega doma.
- Dobro se počutim pri sosedovih (otrok).
- Pogovarjal sem se z malimi (otrok).
- Med večjimi (otrok) je že velika razlika v vedenju.
- Joj, koliko (otrok) je danes na cesti!

● BESEDE V OKLEPAJIH POSTAVI V PRAVO OBLIKO.

- Pred hišo stojita dva neznana (človek).
- Ne, teh dveh (človek) nisem še nikdar videl.
- Neznanima (človek) sem pokazal pot.
- Pri dveh tujih (človek) se je naselil.
- Imela je opraviti s prijaznima (človek).

● BESEDE V OKLEPAJIH POSTAVI V PRAVO OBLIKO.

- Ali smo (mož) ali nismo?
- V gozdu je srečala štiri čudne (mož).
- Otroku (las) hitro rastejo.
- Tonček me vedno cuka za (las).
- Otroku že rastejo (zob).

simon jenko trojno gorje

Gorje, kdor nima doma,
kdor ni nikjer sam svoj gospod.
Naj križem svet preroma,
saj vendar tujec je povsod.

Gorje, kdor se useda
za tujo mizo žive dni.
Vsak grížljaj mu preseda,
požirek vsak mu zagreni.

Gorje, kdor zatajiti
prisiljen voljo in srce,
bedakom posoditi
čas mora, glavo in roke.

● **NASLEDNJE STAVKE IZRAZI BOLJ RAZUMLJIVO.**

- Barko vozi.
- Hoče z glavo skozi zid.
- Ta ima pa slamo v glavi.
- Jajce več od koklje ve.
- Kozle strelja.

● **NASLEDNJE STAVKE POVEJ NA OBİČAJNI NAČIN.**

- Ne seže mu do kolen.
- Obesil je šolo na klin.
- Odšel je z dolgim nosom.
- Pod nogami mu gori.
- Pod srečno zvezdo je rojen.

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI

● **PRAVILNI IZRAZI:** Zagotovite si pravico do poti čez travnik! To ti lahko še koristi. Najbrž ga ne bo ven. Nedavno se je zgodila nesreča. Nedolgo od tega smo bili v gledališču.

● **PRAVILNA LOČILA:** Ne vem, komu naj dam pomarančo. Povej mi, kaj si videl na semnju. Kaj ti je bilo najbolj všeč? Vem, za kaj sem na svetu. Ugani, kam se odpravljam!

● **PRAVILNA LOČILA:** Brž spat! Otroci so že pod odejo. Kaj bi pa spet rad? Naj se ti želje izpolnijo! Kaj pa je tebe treba bilo?

● **PROTIPOMENKE:** Zdravje, hudobija, molčati, vpisati, vstopiti, začetek, velik, trd, pameten, priti, širok, debel, tema, žalost.

● **NADPOMENKE:** Obrtniki, orodje, orožje, ptice, tekočina.

● **VSTAVLJENI I ALI v:** Mladi bralci so nad knjigo zelo navdušeni. Kako se ta vaš čoln v vetru guga! Kdaj pripelje rešilni avto? Plesalki sem se priklonil do tal. Janez leze kot polž.

● **VSTAVLJENI I ALI Ij:** O trenutek zaželen! Letos so poljski pridelki zelo dragi. Odšla je s prijateljico na živilski trg. Prodajamo škatle in škatlice. Muzej bo do nadaljnjega zaprt.

● **VSTAVLJENI n ALI nj:** Že smo zaslišali bobnenje gromov. Takoj zatem pa zvonjenje zvonov. Teta je odpotovala k bližnjim in daljnim sorodnikom na Gorenjsko. Ta mož je malo premaknjen. Hranjenje gosi je zanimivo delo.

● **VSTAVLJENI u ALI v:** V novo hišo smo se letos vselili. Kar na kavč se ulezi. Ali ste otroka že vpisali v šolo? Pri smučanju se je uvrstila med prve tri. Starček je hitro vstopil v kapelo.

● **USTREZNEJŠI IZRAZI:** Sporočiti, soglašati, biti všeč, videti zdrav, imeti kaj za pod zob, parnik, lotiti se, priseči, opomoči si, pozdravljati, slabo iti komu, ura prehiteva; vstopiti, ne da bi pozdravil; obljubo preklicati.

● **BOLJ RAZUMLJIVI IZRAZI:** Reči ni nič hudega. To je brez razumne povezave. Otroci ga ne ubogajo več. Hodi v šolo. Neprevidno se izpostavlja nevarnosti.

izražajmo se lepo

Kadar je pijan, je velik bahač. — Imajo ga za lažnivca in bahača. — Znana bahačka. — To je le prazno bahanje. — Velik v bahanju, majhen v dejanju. — Sama baharija ga je. — Baha se s pavjim perjem. (= S čim tujim.)

o

Bajanje dedov in babic. — Svoje bajanje prodaja za resnico. — Recimo, da je bilo res tako, kakor bajate.

o

Ne pravi mi takih bajk! — O njem je krožilo več neumnih bajk.

o

Priženil se je na bajto. — On je že stara bajta. (= Študent z mnogo semestri.) — Kako ti gre, stara bajta?

o

Pijanček z bakrenim nosom. — Bakreni lasje. — Sonce bakreno osvetljuje okno. — Bakreno rdeč obraz. — Bakreno rjave roke. — Bakrenasta polt. — Drevje bakreni. — Jesenski bakrenobarvni gozd. — Bakrenopolta ženska.

o

Iti na bal. (= Ples.) — Bal na prostem. — Kravji bal. (= Običajna prireditev v Bohinju ob prigonu živine s planin.)

o

Pripravljati, voziti balo. — Dobiti kaj za balo.

o

Baladna grozotnost. — Baladno razpoloženje. — Baladno mračni ton drame.

ZA HIGIENO SLOVENSKEGA PROSTORA

Iz raznih prispevkov objavljamo v skrčeni obliki ugotovitve, ki so za higieno slovenskega prostora dokaj pomembne.

SPOMENIK PESNIKU BALANTIČU

Polemika o postavitvi spomenika Francetu Balantiču v Grahovem se je popolnoma oddaljila od bistva. Naj to pokažem ob zadnjem Strletovem zapisu. Gre za primer norveškega pisatelja Knuta Hamsuna.

Strle pravi, da je bilo povojno norveško sodstvo do Hamsuna prizanesljivo zato, ker je samo kolaboriral, ni pa nikoli nosil puške. V nasprotju s Hamsunom pa da je Balantič „vzel orožje od okupatorja povsem samovoljno“. Pri tej primerjavi gre za vrhunsko manipulacijo, ki lahko povrsnega bralca mimogrede zavede. Zakaj?

Na Norveškem kakršnakoli **komunistična partija** ni — v času okupacije dežele — nikoli **izvajala boljševidne** revolucije. In to je bistvena razlika med odporom v Sloveniji (in Jugoslaviji) in med odporom po ostali, predvsem Zahodni Evropi, s katero se včasih tako radi primerjamo.

Nadalje, nikjer po Zahodni Evropi si ni nobena **partija lastila** takšnega **monopola nad odporom proti okupatorju**, kot se je to dogajalo v Sloveniji, kjer je KPS celo leto pred nastankom kakršnekoli „bele garde“ z razglasi grozila Slovencem, da bo s smrtno kaznijo kaznovan vsak, ki se bo vojaško organiziral izven (partijske) OF. Seveda ni šlo le za grožnje, saj so se te grožnje v Ljubljani, na Dolenjskem in na Notranjskem izvajale do najbolj krutih oblik . . . Menda mi ni treba posebej govoriti, da je šlo za grozljivo **zločinsko početje partije**, početje, ki v slovenskem zgodovinospisju sploh še ni načeto; kaj šele, da bi bilo ovrednoteno ter s tem prevrednoteno marsikaj, kar je na Slovenskem temu početju sledilo.

Opozarjam predvsem na čas pomladi in zgodnjega poletja 1942, ko ni bilo še nobene vaše straže (oziroma „be-

logardizma“, kar je partijskim propagatorjem tako ljub izraz). V zgodovini bo ostalo zapisano, da **če ne bi bilo komunistične revolucije (1941-1942), ne bi bilo na Slovenskem nikoli vaških straž, ne kasnejšega domobranstva . . .** V tej miselni zvezi je napad Tomšičeve na grahovsko domobransko posadko poosebljen bratomorni zločin.

To je bistvo, ki ga pisci Strletovega kova gladko zamolčujejo, in z zamolčevanjem le-tega lahko vsak piše, kar hoče.

Ivo Žajdela, Ljubljana — DELO, 2.3.91

KARDELJEVO „ZNAMENITO“ Povelje

Op. NAŠE LUČI: Kardeljevo „znamenito“ medvojno povelje se je glasilo: „Duhovne v četah vse postreljajte. Prav tako oficirje, intelektualce itd. ter zlasti tudi kulake in kulaške sinove.“

Če je Metod Mikuž leta 1961 objavil (ta) dokument, to še ni bilo dejanje slovenske zgodovinske vede. To je bila lastovka, ki pa še ni prinesla pomladi. **Slovenski zgodovinarji so nato zopet molčali.** Molčali skoraj 30 let. Pristnost tega dokumenta je bila znana le peščici izbrancev v CK KPS. Ni pa bila znana slovenskemu narodu, tudi ne profesorjem zgodovine na srednjih šolah, še manj šolski in univerzitetni mladini.

Nemalo me čudi, ko nihče od priznanih zgodovinarjev (in politikov) noče in noče ovrednotiti tega povelja. Naj se mi zato oprost, če kot nekdanji partizan, zgodovinar in pravnik ponovim: **To povelje je zločinsko.** V njem ni niti drobtinice narodnoosvobodilnega in človeškega.

Stanislav Klep, Kranj — DELO, 9.3.91

O PREŠERNOVIH NAGRADAH IN SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

Tov. Bogdan Osolnik oporeka (v DELU) mnenju dr. Capudra, da so bile **Prešernove nagrade v komunističnem sistemu „državne nagrade“.** Občudujem Osolnikov pogum, s katerim si prizadeva ovreči mnenje, ki ga potrjujejo mnoga pričevanja in dejstva.

Zakaj niso bila nagrajena dela: Smoletova Antigona, Kozakova Afera, Zajčevi zbirki Požgana trava in Jezik iz zemlje — ob svojem nastanku? Šlo je za **ideološko sporne avtorje**, prav takšna dela in za pripadnost kritični reviji Perspektive, ki jo je oblast nasilno zatrla.

Vladimir Kavčič mi je povedal, da je komisija izbrala za nagrado njegov roman Zapisnik, vendar je ni smel prejeti. Zakaj ne? Roman obravnava dachauske procese, ob katerih komunisti izgubijo spomin.

Če dodamo še govor (1974) Janeza Vipotnika, ta splet **politkomisarskih public**, postane jasno, kako je rdeča oblast pojmovala in uresničevala Prešernove nagrade.

Zaradi manipuliranja upravnega odbora z delom strokovnih komisij je bilo vedno težje zagotoviti njihove člane. Kulturna skupnost je začela k delu pritegovati tudi mlajše literarne zgodovinarje. Tako me je na koncu l. 1986 doletela „čast“ predsednikovanja strokovni komisiji za izbor nagrajencev s področja literature. Ker so komunisti že trobentali o demokratizaciji, sem menil, da so se časi spremenili.

„Moja“ komisija je določila za veliki nagradi pisatelja Borisa Pahorja in prevajalca Janeza Gradišnika, za male nagrade pisatelja Jožeta Snoja ter pesnika Alojza Ihana in Majo Haderlap. Toda **odločilo se je vodil član** upravnega odbora, podpredsednik RK SZDL **Ciril Zlobec** (dobitnik male in velike Prešernove nagrade //), **komunist**, nosilec številnih funkcij, fevdni urednik Sodobnosti, apostol pluralizma, strpnosti in podobnih čednosti, sedanjí član slovenskega predsedstva).

Rezultat: nagrajen je bil samo Ihan.

Razlaga:

Pahor je Kocbekov privrženec, drznil si je nasprotovati ideološki obsodbi knjige Strah in pogum, objavil je knjižico Kocbek — pričevalec našega časa, ki je razkrila povojni pobjo domobrancev, zato je takrat SZDL **pod žezlom Mitje Ribičiča** (tovariša, ki bi vedel marsikaj povedati o „povojnem čiščenju“) ostro nastopila.

Gradišnik je bil Kocbekov sodelavec. Snojev roman problematizira „NOB“. Haderlapova pa je lahko počakala do nove zbirke.

Zato so bili lanski **Zlobčevi predvo-**

ilni nastopi, kjer je lovil naivneže s svojimi pesmicami, prav ganljivi. Na Zahodu bi ga najmanj izžvižgali.

Torej gre pri Osolniku za pešanje spomina ali za načrtno zavajanje bralcev v skladu s prakso nekdanjih **komunistov**, ki spretno **izrabljajo sedanji pluralizem za olepševanje svojih preteklih podvigov?** Po izkušnjah, ki jih imam s temi tovariši, je zame odgovor jase.

Marjan Dolgan, Ljubljana — DELO, 9.3.91

ZAGOVORNIK KULTURE — S KAKŠNO PRAVICO?

V času, ko je bila naša kultura izpostavljena najhujšemu ideološkemu nasilju, ko je oblast prepovedovala revije, onemogočala gledališke uprizoritve itn., so bili kulturniki, ki so tvegali svoj obstoj in se temu uprli.

Dr. Kmecl ni bil med njimi. Nasprotno: dal je prednost mehkeemu naslonjaču **na CK** in kot visok funkcionar v stranki, ki se je s svojim odnosom do kulture zapisala v slovensko in svetovno zgodovino kot do kraja barbarska, nabiral politični kapital, ki ga zaradi naivnosti našega ljudstva še vedno uživa. Bog mu požegnaj!

A s kakšno moralno pravico se zdaj pojavlja kot nekakšen zagovornik kulture? S kakšno pravico očita barbarstvo tistim, ki mislijo, da je v času, ko je vedno več ljudi lačnih, tudi v kulturi treba razmisliti, kako smiselno uporabiti premajhna sredstva (ne morda za projekte, kot je bil npr. Dražgoška bitka)?

Janko Bizjak, Ljubljana — DELO, 16. 3. 91

PRETIRAVANJE V NAPAČNO SMER

Komunistični sistem nam je 45 let gospodaril tako, da je **gospodarstvo uničeno**. A danes poslušamo najostrejše kritike in zmerjanje oblasti in ljudi, ki so tam. To, kar smo verjetno pogrešali 45 let. V časopisih polivajo gnojnico po izvoljenih Slovencih nepri-merno bolj kot po tatu in goljufu, kot je Grubelič. Sprašujem se, ali so novinarji odprli svoja srca, polna gneva, zato, ker so morali 45 let pisati le laži.

Mislím, da je to pretiravanje v napa-

čno smer. Oseбно menim, da je veliko preveč informacij o tem, kaj delajo in mislijo prenovitelji, ki so zapoznelo tako zelo pametni. Tako kot oni so aktivni tudi njihovi somišljeniki.

Hudo je, da so spet glasni tisti, ki smo jih sili gledati in poslušati. Pogledite, Slovenci, kako so pogumni **prenovitelji**, kritizirajo in zmerjajo vsevprek, pripovedujejo, kako je treba gospodariti, kakšno kulturo najbolj potrebuje-mo, skratka, v javnosti imajo glavno besedo, **pa še sram jih ni**.

Ana Ciuha, Dobrova pri Ljubljani — DELO, 21. 3. 91

so tudi taki, ki želijo pomagati

V enem ljubljanskih blokov so, ko je že nekaj časa zaudarjalo spod vrat nekega stanovanja, sosedje le obvestili policijo. Žensko truplo je že razpadalo.

Mesto, blok, množica ljudi, ki se od vrat do vrat ne poznajo med sabo. Brezimni znanci s stopnišča ali iz dvigala.

Prav ta odtujenost je bila vodilo, da so leta 1989 v Šiški ustanovili **SERVIS DOBROTE MLADIH**, ki nesebično pomaga vsem v stiski. Sto dvajset mladih učencev in študentov je vključenih v servis. Ustanovil ga je p. Pavle Jakop, župnik šišenske fare.

„*Naša pomoč gre v dve smeri,*“ nam je povedal. „*Prva so ostareli brez sorodnikov in prijateljev, druga pa mladi, ki se znajdejo brez zaposlitve, strehe nad glavo, brez osnovnega denarja za preživetje, v črnem obupu, ko se jim zdi edini izhod samomor. Samo lepa beseda in razumevanje sta največkrat premalo, treba je dejavno ukrepati: človek mora jesti, nekje bivati in imeti občutek, da nekdo bedi nad njegovo stisko. Noseča študentka, ki se je vrgla v Ljubljano, bi bila še živa in se veselila materinstva, ko bi bili vedeli zanjo. Veliko dobrih občanov in faranov je v Ljubljani, le da ne razglašajo svojih naslovov, pomoči potrebni pa ne vedo zanje. Prav zaradi te povezave je naš servis tudi nastal.*“

Študentka s podeželja se je pripravljala na samomor, tako se je bala očeta. Neki ljubljanski inženir je dve leti nakazoval tretjino plače zanjo in za hčerko, ki se je rodila. Bil je v letih, samski, brez otrok, in želel je narediti

berite in širite našo luč!

dobro delo. Mlada mati, ki je danes srečno poročena, ga ni nikoli spoznala, tudi on je ne pozna. Življenje pač čudno plete svoje niti, občasno tudi v lepih vzorcih.

„*Naše delo, kar velja tudi za sprejem med naše člane, darovalce in tiste, ki so pomoči potrebni, ni povezano z raso, veroizpovedjo, ateizmom, narodnostjo, političnim prepričanjem. Tu smo samo ljudje, eni v stiski, drugi pripravljeni pomagati. Zdelani ostareli roki je v veliko pomoč mlada, krepka, ki naseka drv, skida sneg, postori to in ono v stanovanju, hitre noge, ki nadomestijo stare, drsajoče korake do trgovine in nazaj, včasih samo prijazne, spodbuden pogovor in že je dan svetlejši.*“

Simbol servisa je srce, ki razpolavlja solzo. Člani, med katerimi je tudi nekaj starejših, imajo izkaznico s tem simbolom, s svojo fotografijo in podatki. Z njo se predstavijo, ko pridejo. Seveda je zraven tudi naziv servisa s telefonsko številko 061-559-341, kamor lahko pokličejo vsi stari in mladi, ki potrebujejo pomoč, tudi materialno, ali želijo sodelovati pri delu, in to ob ponedeljkih in četrtek med 17. in 19. uro. Zadnjo zimo je bil servis zelo uspešen, pomagal je dvesto ostarelim.

po DELU

(Nadaljevanje s 13. strani)

govino, kjer je narodnostna, verska in kulturna podoba povsem drugačna?

Znova se bodo sestali predsedniki šestih republik, ki bodo spet skušali poiskati sporazum glede teh vprašanj. Zdi se, da so ti poskusi dogovorov možni tudi zato, da se izboljša zunanji videz države, ki potrebuje mednarodna posojila za oživiljanje opešanega gospodarstva. Kri, prelita na Plitvicah, je povzročila šok, zato bi lahko pričakovali, da bo tudi umirila razgrete strasti.

DELO, Lj., 12. 4. 91.

oglasi

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem dreveredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179

Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

● RAČUNALNIKI: Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● Če potujete po Sloveniji, Vas pričakuje v vinorodnih Halozah nova „Gostilna Kolednik“, Medribnik 14, 62282 Cirkulane-Ptuj, tel. 062 / 79 10 93.

● V Ptujju PRODAM novo enonadstropno hišo s 1035 m² vrta (ograja z brajdami), asfalt do hiše. Ilčeva ulica 18, Ptuj-Turnišče. — Informacije po tel. 08 031 / 94 8 77, ZRN.

● Iščem SLOVENKO med 40 in 50 leti, ki bi hotela z menoj deliti življenje. Slika zaželenena. — Naslov Vam posreduje uprava Naše luči pod pogoji, kot so navedeni v spodnjem črnem pasu na tej strani (štev. 3/91).

● PRODAM parcelo (1000 m²) z lokacijskim in gradbenim dovoljenjem v Predstrugi, občina Grosuplje. — Tel. ZRN 089 / 50 91 64.

Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan

prvi objektivni pregled tega, kar se je med zadnjo vojno v Sloveniji zgodilo.

Stane Kos: STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM, 1. del.

Knjiga stane 210 šilingov ali 30 mark oz. enako vrednost v drugih valutih. Naročate jo lahko na naslovu: Mobarjeva knjigarna, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt.

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

---

za en smehljajček

Grškemu modrijanu Aristotelu (4. st. pred Kr.) je nekdo nesel na nos, da ga njegovi prijatelji za hrbtom opravljajo.

Aristotel mu je odvrnil: „Nič hudega, če me opravljajo v moji odsotnosti. V moji odsotnosti me lahko tudi pretepejo.“

„Gospod šef, oprostite, prišel sem prepoznati v službo, ker je bila takšna poledica, da sem pri vsakem koraku naredil eno stopinjo naprej, dve pa nazaj.“

„Kako ste pa potem sploh mogli priti v službo?“

„Šel sem ritensko.“

Sodnik obtožencu: „Torej ne priznate, da ste v hišo vlomili tako, kot je opisal tožilec?“

„Ne. Priznam pa, da tudi njegova tehnika ni slaba.“

Mož sedi doma in bere časopis.

Žena: „Kaj danes ne misliš iti v službo?“

„Saj res! Mislim sem, da sem že v službi.“

„Radi bi torej govorili z indijskim fakirjem Radžem Anandom?“ vpraša vratar v hotelu gospo, ki je izrazila to željo.

„Ja, recite mu, prosim, da je prišla njegova sestra z Iga.“

„Ali si še sam kuhaš in pereš ali pa si se poročil?“

„Oboje.“

„Ali vam je stanovanje všeč?“ sprašuje lastnik hiše stranko, ki se za stanovanje zanima.

„Zelo. Kje je pa hlev?“

„Kakšen hlev?“

„Za osla, ki bo plačeval takšno najemnino.“

Psihiater pacientu: „Pojdite kdaj vase!“

„Ne morem, sem poln sebe.“

Zdomec pride iz Nemčije domov na obisk.

Sosed ga vpraša: „Kako ti pa kaj nemščina gre?“

„Še kar.“

„Kako pokličeš delavca od njegovega stroja k sebi?“

„Komm her!“

„Kako mu pa rečeš, da naj gre nazaj?“

Nova slovenska zastava — luknjno v njej je pustila rdeča zvezda za spomin na svoje enoumje.

Z zmago demokracije se je Zveza komunistov Slovenije (ZKS) prekrstila v SDP, kar naj bi pomenilo Stranka družbene prenove. Po mnenju marsikoga pa te kratice pomenijo Stranka dvomljive preteklosti.

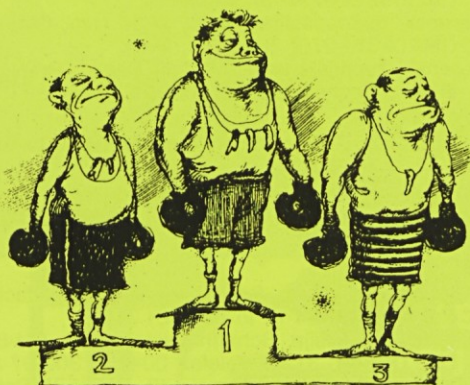
„K njegovemu stroju grem in delavcu rečem: ‚Komm her!‘“

Preprosteža gresta delat šoferski izpit. Na vrsto vprašanj ne vesta odgovora.

Potem vpraša izpraševalec: „Ali lahko poveste vsaj kakšno znamko avtov?“

Prvi: „Jaguar.“

Drugi: „Fegruar.“

„En smehljajček, prosim!“

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 071-735-6655).

AVSTRIJA

P. mag. Janez Znidar, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Ludvik Počivavšek, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

(Tel. 0 72 29 / 88 3 56 - 3, samo ob petkih popoldne in ob sobotah).

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Herrengasse 6, A-6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 23 1 00 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, 10, rue de la Révolution, B-6200 Châtelineau (Belgique).

(Tel. 071 - 39 73 11).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Slovenski dom, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msrgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62, tel. 030 - 788 19 24.

Slovenska katoliška misija, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62,

tel. 030 / 784 50 66.

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 -

64 09 76).

Martin Mlakar, Moltkestraße 119-121, 5000 Köln 1. (Tel. 0221 - 52 37 77).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Bogdan Saksida, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Stanko Gajšek, 8070 Ingolstadt, Feldkirchnerstr. 81. (Tel. 0841 - 59 0 76).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, Urbanstraße 21, 7410 Reutlingen 1. (Tel. 07 1 21 - 44 7 89).

Župnijska pisarna Slow. kath. Mission, Krämerstraße 17, 7410 Reutlingen 1.

(Tel. 07 121 - 45 2 58).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3630 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32, Telefax 0041 1 / 303 07 88).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU (Janez Rihar), YU-61001

Ljubljana, p. p. 121/III (Tel. 061 / 454 246)